

2025 05 01–2025 11 01 Pasaulio lietuvių bendruomenė (PLB) ir Lietuva

2025 m. birželio 18 d. Vyriausybė posėdžio metu pritarė, kad Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizavimas ir finansavimas būtų apibrėžti Sporto įstatyme. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (ŠMSM) parengtose įstatymo pataisose siūloma įtvirtinti Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizavimą kas 4 metus, numatyti finansavimo šaltinius iš ŠMSM skirtų valstybės biudžeto asignavimų, savivaldybių biudžetų ir kitų lėšų. Taip pat siekiama nustatyti Pasaulio lietuvių sporto žaidynių tarybos sudarymo tvarką ir jos funkcijas, žaidynių organizavimą užtikrinančius subjektus ir jų funkcijas.

„Siekiant tęsti ir įtvirtinti pasaulio lietuvių sporto žaidynių tradiciją, svarbu aiškiai apibrėžti jų organizavimo ir finansavimo tvarką, įvardyti išsipareigojimus. Šios žaidynės – gilias tradicijas turintis išeivijos lietuvių sporto renginys, populiarus tarp tautiečių užsienyje. Sportas, kaip ir kultūra, yra viena iš diasporą telkiančių veiklų, turime tai vertinti ir saugoti, kaip kad branginame ir visus mus telkiančias dainų šventes“, – ŠMSM pranešime cituojama ministrė Raminta Popovienė.

Kad ŠMSM siūlomos pataisos įsigaliotų, joms dar turės pritarti Seimas. Iki šiol Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, jų organizavimas ir finansavimas nereglamentuojamas įstatymu. Kiekvienoms Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms organizuoti premjero potvarkiu sudaroma darbo grupė, kuri tvirtina sporto žaidynių organizavimo ir įgyvendinimo priemonių planą, koordinuoja organizavimo ir įgyvendinimo darbus, nustato žaidynių vietą ir datą. Lietuvos tautine olimpiada vadintos žaidynės pirmą kartą surengtos 1938 m. Kaune, o vėliau dėl karo ir sovietų okupacijos keturis dešimtmečius nebuvo rengiamos. Žaidynės atgaivintos 1978 m. Toronte, vėliau vyko Čikagoje ir Adelaidėje, nuo 1991-ųjų rengiamos Lietuvoje.

XII pasaulio lietuvių sporto žaidynės vyko 2025 m. liepos 3–6 d. Palangoje, ŠMSM joms organizuoti skyrė 1 mln. eurų.

2025 m. birželio 19 d. Seimas pritarė pasiūlymui į Lietuvos dainų šventės renginių sąrašą įtraukti Pasaulio lietuvių dieną, kurioje dalyvauja pasaulio lietuvių bendruomenių meno kolektyvai. Pristatydamą įstatymo pataisą, viena jo iniciatorių Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė teigė, kad Pasaulio lietuvių dienos renginiai Dainų šventės metu vyksta nuo 2018 m. Anot jos, „Pasaulio lietuvių vienybės diena ir Tautinių mažumų diena vyksta Rotušės aikštėje su didžiule scena, su palapinėmis, bendruomenių palapinių miesteliu, su edukacija, supažindinant su kiekvienos 54 valstybėse esančios bendruomenės veikla, papročiais, tos šalies tradicijomis ir panašiai. Tokiu būdu mūsų žmonės, kurie tuo metu yra Vilniuje, gausiai susirinkę Dainų šventėje, turi galimybę susipažinti su mūsų diaspora, su mūsų išsivijia ir pamatyti, kaip jie puoselėja lietuvių, mūsų tautos, tradicijas ir papročius.“

Pasak D. Asanavičiūtės-Gružauskienės, finansavimo šiai šventei ieško pati Pasaulio lietuvių bendruomenė. Į Dainų švenčių tradicijos įstatyme apibrėžtus Lietuvos dainų šventės renginius įtraukti ir kiti meno renginiai, kuriuos iki šiol Dainų švenčių taryba savo sprendimu galėdavo įtraukti į programą: Teatro diena, kanklių koncertas ir vokaliųjų ansamblių koncertas. Pataisoms pritarė 103, prieš balsavo 1, susilaikė 2 Seimo nariai.

2025 m. liepos 2 d. prasidėjo Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Beveik 3 tūkstančiai pasaulio lietuvių susitiko XII pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Sporto mėgėjų olimpinėmis žaidynėmis vadinamas renginys ne tik suvienija įvairių pasaulio kraštų lietuvius, bet ir ugdo pilietiškumą, tautinę tapatybę, telkia bendruomenes. „Pirmasis renginys – mokslinė konferencija – prasideda jau šiandien“, – rašoma Pasaulio lietuvių bendruomenės ir Nacionalinės sporto agentūros pranešime žiniasklaidai. XII pasaulio lietuvių sporto žaidynės oficialiai Palangoje prasidėjo liepos 3 d. Žaidynių išvakarėse – liepos 2 d. – jų dalyviai pakviesti apsilankyti Palangos kurhauze mokslinėje konferencijoje „Sporto reikšmė Lietuvos įvaizdžiui pasaulyje, tautos vienybei ir pilietiškumui“.

Pasak Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkės Dalios Henke, Pasaulio lietuvių sporto žaidynės – tai ne tik sporto varžybos, bet ir tvirtas simbolinis tiltas tarp tautiečių, gyvenančių skirtinguose žemynuose. Šis renginys suburia lietuvius iš viso pasaulio, primindamas, kad mūsų bendrystę stiprina ne tik kultūra ar kalba, bet ir bendros patirtys. „Lietuvius visame pasaulyje vienija ne tik tautiniai šokiai ar dainos – mus telkia ir sportas. Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse svarbiausia ne pergalės ar medaliai, o buvimas kartu, draugystė ir bendrystė. Iš skirtingų pasaulio kampelių mus visus jungia Lietuva. Nuoširdžiai dėkoju visiems partneriams, su kuriais kartu kūrėme šią šventę – lietuviškumo, vienybės ir sporto šventę!“ – sakė D. Henke. Atidarymo šventė liepos 3 d. prasidėjo žaidynėms skirtomis šv. Mišiomis Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje. Vėliau nuo Vytauto gatvės prasidėjusi ir orkestro lydima dalyvių eisena pasiekė Palangos stadioną. Čia dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos (LR) Prezidentas Gitanas Nausėda, Seimo Pirmininkas Saulius Skvernelis, švietimo, mokslo ir sporto ministrė Raminta Popovienė, vyko oficialus žaidynių atidarymas.

2025 m. liepos 6 d. LR Prezidentas G. Nausėda įteikė valstybės apdovanojimą visuomenininkei, ilgametei Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narei ir pirmininkei D. Henke. Ji apdovanota ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi už ilgametį ir nuoseklų darbą stiprinant pasaulio lietuvių ryšius su Tėvyne, puoselėjant lietuvių, skatinant tautinę tapatybę, užsienyje gyvenančių lietuvių pilietinį aktyvumą ir bendruomeniškumą.

„Esu giliai sujaudinta. Didžiulė padėka visiems bendražygiams, kartu ėjusiems ta pačia kryptimi, už palaikymą ir, svarbiausia – visai mano šeimai, kuri daugiau nei dvidešimt penkerius metus dirba kartu su manimi lietuviybės labui. Dirbau, dirbu ir dirbsiu Lietuvai ir toliau“, – sužinojusi apie jai skirtą apdovanojimą, kalbėjo PLB pirmininkė.

Kaip rašoma PLB pranešime žiniasklaidai, D. Henke Pasaulio lietuvių bendruomenei vadovauja nuo 2015 m. Vokietijoje gyvenanti lietuvė išsiskiria ilgamete patirtimi diasporos veikloje: vos atvykusi į Vokietiją, prieš tris dešimtmečius ji įsitraukė į Hamburgo ir visos šalies lietuvių bendruomenės veiklą, vadovavo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai, nuo 2003 m. ėjo įvairias pareigas PLB valdyboje. Vadovaudama PLB, D. Henke aktyviai siekė stiprinti dialogą tarp Lietuvos valstybės institucijų ir užsienyje gyvenančių lietuvių, inicijavo ir palaikė daugybę projektų, kuriais buvo skatinamas diasporos švietimas, kultūros sklaida, pilietinis įsitraukimas, nuolat kėlė gimimu įgytos pilietybės išsaugojimo klausimą. Jos iniciatyva nuo 2018 m. Dainų šventės metu Vilniuje vyksta didelio masto renginys – Pasaulio lietuvių ir Lietuvos tautinių bendrijų diena „Sujunkime Lietuvą“ ir kiti renginiai.

2025 m. liepos 10 d. Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo nariai ketvirtai kadencijai PLB pirmininke perrinko D. Henke, išrinko ir naują valdybą (jos kadencija truks 3 metus).

Sakydama padėkos kalbą, D. Henke pripažino, kad sprendimas kandidatuoti ketvirtą kartą nebuvo lengvas. „Norėčiau visiems padėkoti, nes tikrai ne aš viena nešiu tą pasaulio lietuvių bendruomenės našta. <...> Kolegos – ir nauji, ir seni veidai, tai labai stipru, tai labai saugu, kai matau patikimus žmones, kuriuos žinau per tris metus, kai kuriuos žinau ir kelias kadencijas. Ir labai džiaugiuosi, kad yra naujų veidų, nes turime būti atviri naujovėms ir pokyčiams“, – kalbėjo perrinkta pirmininkė.

Balsavime dalyvavo iš viso 122 PLB seimo nariai, 3 balsavimo kortelės buvo sugadintos. Už ilgametę bendruomenės pirmininkę D. Henkė balsavo 63 PLB seimo nariai, už kitą kandidatą į PLB pirmininko postą Arvydą Urbonavičių balsus atidavė 56 pasaulio lietuvių atstovai. Valdyboje taip pat dirbs Ernesta Kazlauskaitė-Tsakona (finansų ir lėšų telkimo sritis), Jūratė Caspersen (kultūros sritis), Juanas Ignacio'us Fourment'as Kalvelis (plėtros ir tvarumo sritis), Dovilė Budrytė (visuomeninių ir specialiųjų projektų reikalai), Ineta Grigaliūnaitė (sporto ir fizinio aktyvumo sritis), Alviija Černiauskaitė (švietimo sritis), Aurelija Orlova (viešieji ryšiai), Irma Petraitytė-Lukšienė (pilietinio atsparumo sritis), Rolandas Žalnierius (bendradarbiavimo su Lietuvos regionais ir grįžimo sritis). Seimas yra aukščiausias PLB valdymo organas, šaukiamas kas 3 metus.

Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) pirmininke ketvirtai kadencijai perrinkta D. Henke sakė, kad gimimu įgytos pilietybės klausimą reikia išspręsti teisiniais būdais. Ji pabrėžė, kad trečiojo referendumo dėl pilietybės išsaugojimo nebepalaikys. Jos teigimu, gimimu gautos pilietybės klausimą reikia išspręsti „visais esamais, galimais teisiniais būdais“. Seimo ir PLB komisija siūlo Lietuvos pilietybės išsaugojimą pripažinti nacionalinio saugumo klausimu. Komisijos narės D. Henke teigimu, šis pripažinimas sudarytų pagrindą prašyti Konstitucinio Teismo (KT) peržiūrėti savo doktriną dėl dvigubos pilietybės. „Nuo pastarojo Konstitucinio Teismo sprendimo 2017 metais dėl pilietybės pasikeitė geopolitinė situacija, todėl turėtume grįžti prie išimčių (asmenims, galintiems įgyti dvigubą pilietybę, – BNS) plėtimo“, – BNS sakė ji. „Tai daryti mus tiesiog verčia situacija, turime pakeisti savo

mąstymą kai kuriuose atvejuose. Mes matome, kad dabar yra labai rimta geopolitinė situacija. <...> Ir KT uždavus naują klausimą, turėtume gauti ir visiškai naują atsakymą“, – tvirtino D. Henke.

2025 m. rugsėjo 26–28 d. Briuselyje, Belgijoje, vykusią kultūros dienų metu jose dalyvavę kolektyvų vadovai ir bendruomenių lyderiai iš 14 valstybių apskritojo stalo diskusijoje aptarė susirūpinimą keliančią kultūros politikos padėtį Lietuvoje. Užsienio lietuviai visiškai palaiko Lietuvos kultūros bendruomenę.

Europos lietuvių kultūros dienos (ELKD) nuo 2022 m. vyksta vis kitame Europos mieste. Šiomet renginys vyko Briuselyje, Belgijoje. Į ELKD susirinko apie 500 dalyvių. Šventėje dalyvavo Europos kraštų lietuvių bendruomenių pirmininkai, kultūrinės veiklos organizatoriai, kuratoriai, meno kolektyvai, visuomenininkai iš Airijos, Belgijos, Danijos, Ispanijos, JAV, Jungtinės Karalystės, Latvijos, Lenkijos, Liuksemburgo, Norvegijos, Švedijos, Šveicarijos, Vokietijos ir Ukrainos. Kaip rašoma PLB pranešime žiniasklaidai, trečiųjų Europos lietuvių kultūros dienų dalyviai stebi politikos aktualijas, reiškia susirūpinimą dėl kultūros politikos padėties Lietuvoje, palaiko Lietuvos kultūros bendruomenės pastangas siekti tinkamo atstovavimo bei vadovavimo kultūros sričiai ir laiko tai nacionalinio saugumo klausimu. Kultūra yra viena iš kertinių PLB vertybių, todėl, kaip teigiama pranešime, jos puoselėjimas ir išsaugojimas yra visos bendruomenės prioritetas.

Renginio metu vyko Europos lietuvių bendruomenių meno kolektyvų jungtinės programos dirbtuvės ir pasirodymai, Europos šalių lietuvių bendruomenių susitikimai, diskusijos apie diasporos kultūros politiką. Trečiąsias Europos lietuvių kultūros dienas organizavo Belgijos lietuvių bendruomenė, Pasaulio lietuvių bendruomenė ir Lietuvos nacionalinis kultūros centras.

2025 m. spalio 17 d. Vilniuje posėdžiavusios Seimo ir PLB komisijos patvirtintoje rezoliucijoje rašoma, kad, piliečiui įgijus kitos valstybės pilietybę, Lietuvos pilietybė neturėtų būti atimama automatiškai, siūloma kiekvieną atvejį vertinti individualiai. Dokumente pabrėžiama, kad kasmet daugiau kaip 1 000 Lietuvos piliečių tokiu būdu praranda Lietuvos pilietybę ir niekas neįvertina neigiamų padarinių Lietuvos interesams bei jos piliečiams. Komisija taip pat ragina pasinaudoti tarpukario patirtimi, kai Lietuvos pilietybę asmenys galėjo išsaugoti vadovaudamiesi sudarytomis tarptautinėmis sutartimis. Anot D. Henke, tokios sutartys galėtų būti sudaromos su Lietuvai draugiškomis valstybėmis. „Mes turėjome jau savo laiku, kad, pavyzdžiui, Jungtinių Amerikos Valstijų pilietybę įgiję lietuviai neprarado Lietuvos pilietybės“, – teigė ji.

Komisija taip pat ragina toliau laikytis nuostatos, kad tik Lietuvos pilietybė yra visavertis piliečio ryšys su valstybe, apimantis jo teises ir pareigas. „O asocijuotos pilietybės, lietuvių kortos ar kitokie pilietybę imituojantys pasiūlymai yra diskriminacinio ir provokacinio pobūdžio“, – teigiama rezoliucijoje.

Dabar Konstitucijoje numatyta, kad niekas negali būti Lietuvos ir kitos valstybės pilietis, išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus. Todėl emigravusieji po nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. šiuo metu, išskyrus kai kurias išimtis, dvigubos pilietybės turėti negali. BNS rašė, kad Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, jog minėtą Konstitucijos nuostatą galima pakeisti tik referendumu. Lietuvoje ir užsienyje jau vyko du referendumai, siekiant pakeisti Konstituciją ir įteisinti galimybę daugiau asmenų turėti dvigubą pilietybę.

Abu kartus pritarta šiam tikslui, tačiau abu kartus referendumai neįvyko, nes juose nedalyvavo būtinas minimalus skaičius piliečių.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir institucijų prie LR Vyriausybės santykių su lietuvių išeivija apžvalga

2025 m. gegužės 9 d., minint Europos dieną, užsienio reikalų viceministras Julius Pranevičius lankėsi Vilniaus lietuvių namų gimnazijoje, kurioje mokosi lietuvių kilmės tremtinių, politinių kalinių palikuonių, užsieniečių ir gyventi į Lietuvą grįžusių tautiečių vaikai. Viceministro vizitas – Užsienio reikalų ministerijos projekto „Atgal į mokyklą“ dalis: viceministras mokiniams papasakojo apie Lietuvos narystės Europos Sąjungoje privalumus, diasporos politikos aktualijas ir Lietuvos pasiekimus. „Šiandien mes džiaugiamės narystės ES privalumais, suteiktomis galimybėmis ir didžiuojamės Lietuvos pasiekimais. Tai rodo ir dukart didesnis gyventi į Lietuvą grįžtančių Lietuvos piliečių, lyginant su išvykstančiais, skaičius“, – sakė J. Pranevičius.

Pokalbio su gimnazijos vadovybe ir mokytojais metu aptartos grįžtančių į Lietuvą vaikų integracijos aktualijos, galimybės stiprinti lituanistinio švietimo ugdymą užsienyje. Vilniaus lietuvių namuose šiuo metu mokosi per 500 moksleivių: mokinių bendruomenę sudaro lietuvių kilmės mokiniai, atvykę iš 43 pasaulio šalių, ir čia laikinai besimokantys Ukrainos piliečių vaikai, atvykę į Lietuvą prasidėjus karui prieš Ukrainą. Vilniaus lietuvių namai glaudžiai bendradarbiauja su lituanistinėmis mokyklomis užsienyje, organizuoja nuotolinius seminarus ir kvalifikacijos tobulinimo renginius, sukūrė ir įgyvendina išlyginamąją lietuvių kalbos programą, vykdo nuotolinio mokymo diasporai programą, taip pat globoja Užsienio lietuvių studentų klubą. Sveikindamas Vilniaus lietuvių namų bendruomenę šiais metais švenčiamo 35-erių metų veiklos jubiliejaus proga, viceministras palinkėjo tęsti prasmingą veiklą puoselėjant Lietuvos tautines vertybes, padedant lietuvių kilmės jaunimui, siejančiam savo gyvenimą su Lietuva, adaptuotis tėvynėje, skatinant diasporos jaunimą mokytis lietuvių kalbos ir stiprinant siekį sugrįžti į Lietuvą.

2025 m. gegužės 10 d. Toronte, Kanadoje, iškilmingai paminėtas Toronto tautinių šokių kolektyvo „Gintaras“ 70-ties metų veiklos jubiliejus. Į minėjimą susirinkusiems choro nariams, bičiuliams ir rėmėjams Lietuvos ambasadorius Egidijus Meilūnas perdavė užsienio reikalų ministro Kęstučio Budrio sveikinimą. Dėkodamas už neįkainojamą indėlį į Kanados lietuvių bendruomenės kartų telkimą ir lietuviško identiteto išlaikymą, ministras K. Budrys palinkėjo „Gintaro“ kolektyvo nariams, draugams ir rėmėjams ir toliau puoselėti šias tradicijas.

„Lietuva vertina kiekvieno pasaulio lietuvių patirtį, kūrybiškumą ir bendruomeniškumą – tai neatsiejama mūsų Valstybės stiprybės dalis. Kviečiu išlaikyti gyvą ryšį su Tėvyne, dalintis savo idėjomis ir talentais, prisidedant prie šiuolaikinės, atviros ir klestinčios Lietuvos kūrimo“, – rašoma ministro laiške. Ministras sveikinime taip pat pabrėžė, kad užsienio lietuvių bendruomenės puoselėjamos vertybės – tautinė tapatybė, pilietiškumas, bendrystė ir atsparumas informacinėms grėsmėms – itin svarbios šiandienos geopolitinių įtampų akivaizdoje, kai Ukraina kovoja už viso demokratinio pasaulio laisvę. Ambasadorius

E. Meilūnas padėjo jau du dešimtmečius kolektyvui vadovaujančiam Romui Janušoniui ir visai „Gintaro“ bendruomenei už lietuviško šokio tradicijų puoselėjimą ir Lietuvos tautinio paveldo pristatymą Kanadoje ir visame pasaulyje. 1955 m. įsteigtas „Gintaro“ tautinių šokių kolektyvas per septynis dešimtmečius koncertavo daugelyje Kanados miestų, aplankė lietuvių bendruomenes įvairiose pasaulio šalyse, pristatė lietuvišką šokį išeivijos tautinių šokių šventėse, pasaulinėse parodose, tarptautiniuose renginiuose, taip pat ne kartą žavėjo žiūrovus Pasaulio lietuvių šokių šventėse. Šiuo metu „Gintaras“ vienija daugiau nei 100 įvairaus amžiaus šokėjų. 2024 m. „Gintaro“ šokių kolektyvas apdovanotas aukščiausiu Lietuvos mėgėjų meno apdovanojimu „Aukso paukštė“ kaip geriausias užsienio lietuvių mėgėjų meno kolektyvas.

2025 m. gegužės 22 d. užsienio reikalų viceministras J. Pranevičius lankėsi Joniškėje ir susitikime su Joniškio rajono savivaldybės meru Gediminu Čepuliu bei savivaldybės administracijos vadovais aptarė Užsienio reikalų ministerijos ir savivaldybės bendradarbiavimą diasporos politikos įgyvendinimo srityje. „Užsienyje gyvenantys kraštiečiai savo ryšį su Lietuva pirmiausia vertina per ryšį su gimtąja savivaldybe, mato pasikeitimus, didėjančias galimybes ir grįžimo privalumus“, – susitikimo metu pabrėžė viceministras. J. Pranevičius taip pat atkreipė dėmesį į poreikį Lietuvos mokykloms pasirengti priimti iš užsienio grįžusius ar atvykusius mokinius, atsižvelgiant į tai, kad vienas iš svarbiausių klausimų, kylančių asmenims, planuojantiems grįžti, – vaikų lietuvių kalbos žinių lygis. Viceministras kvietė Joniškio rajono mokyklą palaikyti ryšius su lituanistinėmis mokyklomis užsienyje, sudaryti sąlygas diasporos vaikams dalyvauti savivaldybės organizuojamose vasaros stovyklose. Viceministras taip pat apsilankė Joniškio Mato Slančiausko progimnazijoje bei „Saulės“ pagrindinėje mokykloje ir mokiniams papasakojo apie Lietuvos narystės Europos Sąjungoje privalumus, diasporos politikos aktualijas ir Lietuvos pasiekimus. J. Pranevičiaus susitikimas su mokiniais – Užsienio reikalų ministerijos projekto „Atgal į mokyklą“ dalis. Valsybės duomenų agentūros duomenimis, jau penkerius metus iš eilės į Joniškio rajono savivaldybę, kaip ir į visą Lietuvą, iš užsienio sugrįžta daugiau Lietuvos Respublikos piliečių, nei išvyksta. Išankstiniais šios agentūros duomenimis, 2024 m. į Joniškio rajoną sugrįžo 154 Lietuvos piliečiai, išvyko 95.

2025 m. gegužės 26 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys susitiko su PLB pirmininke D. Henke ir valdybos nariais. Susitikimo metu ministras padėjo PLB už svarų indėlį puoselėjant užsienyje gyvenančių lietuvių tautinę tapatybę, stiprinant jų ryšį su Lietuva, pabrėždamas, kad PLB sukaupia patirtis ir ryšiai yra svarbūs Lietuvai siekiant įgyvendinti strateginius tikslus. „Diasporos vaidmuo stiprinant Lietuvos ir viso regiono saugumą bei atsparumą yra labai svarbus. Būtina skatinti diasporos dalyvavimą šalių veikloje ir įtraukti į įvairias pilietines iniciatyvas“, – sakė ministras K. Budrys. PLB atstovai pristatė savo veiklos prioritetus ir artimiausius svarbius PLB ir visai Lietuvos diasporai renginius: liepos 2–6 d. Palangoje vyksiančias XII pasaulio lietuvių sporto žaidynes ir liepos 7–11 d. Vilniuje vyksiantį XVIII PLB seimą.

PLB – 1958 m. Niujorke (JAV) įkurta visuomeninė organizacija. Šiuo metu ji jungia 56 pasaulio šalių lietuvių bendruomenes. Už indėlį puoselėjant lietuvių PLB 2019 m. apdovanojama Užsienio reikalų ministerijos garbės ženkle „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ – Aukso Vyčiu.

2025 m. gegužės 29 d. Lietuvos ambasada Suomijoje kartu su Suomijos lietuvių bendruomene surengė iškilmingą ceremoniją, kurios metu pagerbtas aktyvus bendruomenės narys Arvydas Dapkūnas – už išskirtinius nuopelnus puoselėjant lietuvišką tapatybę ir telkiant lietuvių bendruomenę Suomijoje jam įteiktas Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“.

2025 m. gegužės 29 d. Užsienio reikalų ministerijoje įvykęs Afrikos diena skirtas renginys tapo ypatinga duokle vienam ryškiausių Lietuvos misionierių – kunigui Hermanui Jonui Šulcui. Jam įteiktas apdovanojimas „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“, skiriamas už išskirtinį indėlį garsinant Lietuvos vardą pasaulyje ir puoselėjant humanistines vertybes. Kunigas H. J. Šulcas, daugiau kaip keturis dešimtmečius gyvendamas ir dirbdamas Ruandoje, įkūrė jaunimo centrą bei mokyklą. Savo gyvenimą jis skyrė švietimui, vaikų globai ir bendruomenės telkimui. „Lietuva didžiuojasi žmonėmis, kurie tyliai, bet ryžtingai garsina mūsų šalies vardą – ne per garsius pareiškimus, o per nuoširdų darbą ir norą padėti kitiems“, – sakė užsienio reikalų viceministrė Gabija Grigaitė-Daugirdė, sveikindama renginio dalyvius. Pasak viceministrės, Afrikos diena – tai ne tik proga prisiminti svarbius istorinius įvykius, bet ir kvietimas keisti požiūrį į Afriką: „Ilgą laiką Afrika buvo matoma daugiausia per iššūkių – skurdo, ligų, konfliktų – prizmę, tačiau tai neatspindi tikrosios žemyno įvairovės ir potencialo. Turime išmokti matyti Afriką kaip lygiavertį partnerį, kupiną idėjų, stiprybės ir kultūrinio turtingumo.“ Renginio metu rodytas dokumentinis filmas „Dievas į Ruandą grįžta naktį“, kuriame pasakojama apie kunigo H. J. Šulco gyvenimą, kasdienę misiją ir reikšmingą indėlį į vietos bendruomenės gyvenimą. Po peržiūros vyko diskusija su kunigu ir filmo kūrėjais – režisierė Vilma Balčiūniene ir prodiuseriu Lauru Lučiūnu. Pokalbį moderavo „Bernardinai.lt“ vadovas Juozas Ruzgys. Renginys tapo jautriu ir įkvėpiančiu liudijimu apie tai, kaip vienas žmogus tikėjimo, atjautos ir nuoseklaus darbo dėka gali iš esmės pakeisti bendruomenės gyvenimą. Tai taip pat buvo priminimas, kad tarpkultūrinis ryšys ir bendradarbiavimas yra neatsiejama šiuolaikinės Lietuvos tapatybės dalis.

2025 m. gegužės 30 d. generalinė konsulė Sandra Brikaitė ir garbės generalinė konsulė Daiva Navarette 90-metį švenčiančiai Holivudo aktorei Rūtai Lee įteikė LR užsienio reikalų ministerijos garbės ženklą „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ medalį. Apdovanojimas R. Lee skirtas už ypatingus viso gyvenimo nuopelnus puoselėjant lietuvišką užsienyje, skatinant užsienyje gyvenančius lietuvius įsitraukti į Lietuvos gyvenimą ir kurti gerovę Lietuvoje. „Mums, lietuviams, Rūta yra ne tik įžymi Holivudo aktorė, ji mums yra viena iš mūsų. Kanadoje gimusi Rūta Lee puikiai kalba lietuviškai ir visą savo gyvenimą didžiuojasi lietuviškomis šaknimis. Ji niekad nepamiršo esanti lietuvė, okupacijos metais aktyviai kovojo už Lietuvos nepriklausomybę, vėliau agitavo referendume dėl daugybinės pilietybės, yra gerbiama Los Andželo ir JAV lietuvių bendruomenės narė ir rėmėja“, – pasabrėžė S. Brikaitė, įteikdama R. Lee apdovanojimą ir sveikindama ją jubiliejaus proga.

R. Lee – Holivudo ir JAV kino industrijoje geriausiai žinoma lietuvė, pasaulyje garsi kino ir televizijos aktorė bei televizijos šou vedėja, įamžinta Holivudo ir Palm Springso Šlovės alėjose bei Sidaro-Sinajaus Įžymybių alėjoje. Ji yra labiausiai su Lietuva asocijuojamas JAV kino industrijos vardas ir veidas: ypač Lietuvos okupacijos metais ir Lietuvai atgavus nepriklausomybę R. Lee, pasinaudodama savo autoritetu ir žinomumu, atkreipdavo JAV politikos ir visuomenės veikėjų dėmesį į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir

išlaikymą. Pirmą sykį Lietuvoje R. Lee apsilankė dar XX a. 7 dešimtmetyje, vėliau nuolat palaikė ryšius su Lietuva, bendradarbiavo „Amerikos balso“ Lietuvai radijo redakcijoje. 2013 m. ji priimta į Nacionalinę Amerikos lietuvių šlovės salę. Aktorė yra ilgametė labdaros organizacijos „The Thaliens“, skirtos psichikos sveikatai remti, narė ir buvusi viena iš lyderių, inicijavusi įvairius paramos projektus JAV. Taip ir labdaringoje jos veikloje nuolatos skambėjo ir skamba Lietuvos vardas. Už savo labdarinę veiklą R. Lee apdovanota JAV Prezidento George'o W. Busho prestižiniu „Geltonosios Teksaso rožės“ titulu. Ji taip pat yra asmeniškai inicijavusi ir prisidėjusi prie humanitarinių iniciatyvų, skirtų Lietuvai bei lietuvių išeivijos bendruomenėms paremti. R. Lee 90 metų jubiliejus paminėtas išpūdingu šou – labdaringu renginiu, kurio metu surinktos lėšos skirtos organizacijai „The Thaliens“.

2025 m. gegužės 31 – birželio 2 d. Stradbalyje vyko tradicinė Airijos lietuvių vasaros stovykla, subūrusi lietuvių bendruomenę iš visos Airijos. Šis tradicinis renginys, vykęs jau aštuntą kartą, tapo svarbia bendruomenės susibūrimo vieta. „Ši stovykla yra puiki galimybė mūsų bendruomenei susiburti, prisidėti prie lietuvių kalbos ir tradicijų puoselėjimo, išlaikyti gyvą ryšį su Tėvyne. Džiaugiuosi matydamas tiek daug laimingų veidų ir tikiu, kad ši tradicija tęsis daugelį metų“, – per stovyklos atidarymą sakė Lietuvos ambasadorius Airijoje Jonas Grinevičius. Jis taip pat perskaitė Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą, kuriame pabrėžta bendruomenės vienybės svarba, būtinybė saugoti ir puoselėti lietuvių, didžiulis savo šaknimis. Stovykloje netrūko aktyvios veiklos, dainų, šokių bei žaidimų vaikams, kurie sukūrė nepamirštamą atmosferą ir džiaugsmingą nuotaiką. Stovyklautojus linksmino gerai žinomi Airijos lietuvių atlikėjai, taip pat viešnia iš Lietuvos – neseniai prestižiniame tarptautiniame dainų konkurse „Golden Voice“ Maltoje triumfavusi Liepa Vasiliauskaitė. Tarp svečių iš Lietuvos buvo ir Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento skyriaus vedėja Laura Dilytė. Jos pranešimas sutraukė norinčiuosius išgirsti vertingos informacijos apie Lietuvos diasporos politiką bei grįžimo į Lietuvą galimybes, pranešėja skatino bendruomenės narius išlaikyti ryšius su gimtine. Stovyklautojai turėjo galimybę dalyvauti įvairiose sporto rungtyse, konkursuose, kūrybinėse dirbtuvėse, liaudies ir populiariųjų lietuviškų dainų vakaruose. Vaikai džiaugėsi žaidimais ir pramogomis, kuriuos specialiai jiems paruošė Airijos lietuvių ateitininkai ir lietuvių skautai. Organizatoriai – patriotiška lietuvių grupė „Margos dienos“, vadovaujama aktyvios bendruomenės narės Žanetos Gervytės-Svirskienės, – padėjo visiems dalyviams ir savanoriams, kurie prisidėjo prie šio tradicinio renginio sėkmės. Inicijavo „Airijos lietuvių vasaros stovykla Stradbalyje“ 2023 m. dalyvavo įgyvendinant projektą „Lietuvos galia“ kategorijoje „Stipri Lietuva“.

2025 m. birželio 5 d. Lietuvos ambasadoje Prancūzijoje atidaryta Editos Rakauskaitės tapybos paroda „Iš arti – iš toli“, kurioje šešerius metus Prancūzijoje gyvenanti menininkė kviečia pažvelgti į ją supantį pasaulį per kūryboje vaizduojamus motyvus. Parodos autorę pasveikino atidaryme dalyvavęs Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Arnoldas Pranckevičius: „Pernai Lietuvos sezono metu Editos Rakauskaitės darbai buvo pristatyti Anžė mieste. Tad šiandien, atidarant menininkės parodą Lietuvos ambasadoje Prancūzijoje, galime sakyti, jog švenčiame Lietuvos sezono Prancūzijoje tęstinumą. Jo dėka Lietuvos menininkai dar drąsiau, dar aktyviau ir dar ryžtingiau pristato savo kūrybą Prancūzijos auditorijai, stiprindami tarpkultūrinį dialogą ir ryšius.“ Profesionalios lietuvių tapytojos darbuose

parodoje „Iš arti – iš toli“ ryškiomis spalvomis perteikiamos jos gyvenimo akimirkos elegantiškoje ir jaukioje La Rošelio aplinkoje, kelionėse, vizijose. Autorės kūrybą įkvėpė Vakarų Prancūzijos krantus skalaujančio vandenyno šviesa ir spalvinga regiono aplinka.

E. Rakauskaitė pusiau juokais teigia save laikanti dailininke realiste. Nors jos paveikslai yra labiau abstraktūs, menininkei svarbu, kad paveikslai pasakotų savo istoriją ir vaizduotų iš gyvenimo atkeliaujančią motyvą. „Man visada svarbus vietos kontekstas, spalvos ir šviesos santykis, vietos architektūros, peizažo elementai, erdvių santykiai, kurie tampa vidinio dialogo metaforomis“, – teigė E. Rakauskaitė.

2025 m. birželio 9 d. Mikelio (*Mikkeli*) mieste įvyko iškilminga Lietuvos garbės konsulato Suomijos Pietų Savo regionui atidarymo ceremonija. Nuo 2024 m. garbės konsulo pareigas šiame regione eina Suomijos įmonės „Savcor Oy“ įkūrėjas ir vykdomasis pirmininkas, ilgametis Lietuvos bičiulis ir verslo partneris Hannu’as Antero’as Savisalo’as. Atidarymo ceremonijoje dalyvavo Lietuvos ambasadorius Suomijoje Edvilas Raudonikis su ambasados darbuotojais, Mikelio savivaldybės meras Janne’ė Kinnunen, savivaldybės tarybos pirmininkas Oskaris Valtola, valdybos pirmininkas Pekka Pöyry’is, Pietų Savo regiono merė Heini Utunen ir Mikelio tarybos narė Kati Häkkinen. Renginio metu ambasadorius pristatė Lietuvos politines ir ekonomines aktualijas, pabrėžė garbės konsulo H. Savisalo indėlį stiprinant Lietuvos ir Suomijos bendradarbiavimą. Lietuvos komercijos atašė Kristupas Stankus renginio dalyvius supažindino su Lietuvos pastangomis pritraukti užsienio investicijų. Lietuvos garbės konsulato veikla Pietų Savo regione suteiks naujų galimybių vystyti Lietuvos ir Suomijos bendradarbiavimą verslo, kultūros ir istorinės atminties puoselėjimo srityse.

2025 m. birželio 16–17 d. Vilniuje vyko 9-asis Lietuvos garbės konsulų suvažiavimas. Jo dalyviai supažindinti su svarbiausiomis šalies aktualijomis, Lietuvos užsienio politikos prioritetais, ekonominės ir kultūrinės diplomatijos tikslais ir planais. Susitikimuose su LR Prezidentu G. Nausėda, Ministru Pirmininku Gintautu Palucku ir užsienio reikalų ministru K. Budriu svečiai turėjo galimybę aptarti Lietuvos užsienio politikos ir ekonomikos aktualijas. Garbės konsulai taip pat susitiko su valstybės institucijų ir verslo atstovais – lankėsi Lietuvos lazerių asociacijoje, jungiančioje daugiau nei 60 Lietuvos gamintojų, genų terapijos centre „Celltechna“ ir susipažino su jame atliekamais inovatyviais genų terapijos tyrimais bei komponentų gamyba, skaitmeninių technologijų asociacijoje „Infobalt“ ir aukštųjų technologijų įmonėje „Brolis semiconductors“, gaminančiose produktus, naudojamus gynybos ir saugumo pramonėje. Sveikindamas į Lietuvą atvykusius svečius, viceministras J. Pranevičius padėkojo garbės konsulams už Lietuvos interesų gynimą svečiose šalyse, mūsų šalies vardo garsinimą, mezgamus naujus verslo ir kultūros ryšius, pagalbą Lietuvos piliečiams ekstremaliose situacijose. „Lietuva yra dėkinga jums – mūsų partneriams ir atstovams, svariai prisidedantiems prie Lietuvos žinomumo didinimo, naujų durų atvėrimo ir ilgalaikių partnerystės kūrimo. Jūsų parama Lietuvos diplomatinei tarnybai yra didžiulė“, – svečiams sakė J. Pranevičius.

Greta svarbių Lietuvos užsienio politikos prioritetų suvažiavimo metu daug dėmesio skirta ekonominės diplomatijos sričiai. Garbės konsulai buvo supažindinti su Lietuvos ekonomikos pasiekimais, investavimo Lietuvoje galimybėmis, svarbiausiais strateginių energetikos ir transporto sektorių projektais, Lietuvos turizmo potencialu ir žemės ūkio

galimybėmis. Svečiams pristatyta sparti šalies pažanga aukštųjų technologijų srityje ir pabrėžtas Lietuvoje kuriamų produktų ir paslaugų eksporto potencialas. Lietuvos garbės konsulų suvažiavimas organizuojamas devintą kartą. Renginyje dalyvavo 145 Lietuvos garbės konsulai, atvykę iš įvairių žemynų – nuo Kosta Rikos iki Korėjos Respublikos. Šiuo metu Lietuva turi 233 garbės konsulus 97 valstybėse. Jie – didelė parama diplomatinei tarnybai, ypač tose valstybėse, kuriose Lietuva neturi diplomatiinių atstovybių.

2025 m. birželio 26 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys susitiko su diasporos jaunimui skirtų programų „Lietuvių išėivių studentų stažuotės“ (LISS), „Jungtis Lietuvai 2025“ ir Tautos fondo stažuotių dalyviais. Diskusijoje aptarti Lietuvos užsienio politikos prioritetai, diasporos vaidmuo valstybės gyvenime ir tai, kaip užsienyje gyvenantys lietuviai gali aktyviai prisidėti prie Lietuvos ateities kūrimo. „Diasporos jaunimo įsitraukimas į Lietuvos gyvenimą – tai ilgalaikė investicija į valstybės ateitį. Kviečiame lietuvius iš viso pasaulio sugrįžti ir prisidėti prie Lietuvos viešojo gyvenimo, diplomatijos, mokslo ar verslo. Diasporos jaunimas – svarbi Lietuvos ateities dalis“, – sakė ministras K. Budrys. Susitikimo metu ministras atsakė į diasporos jaunimo klausimus apie užsienio politikos aktualijas, ką tik pasibaigusį NATO viršūnių susitikimą Hagoje ir saugumo situaciją regione. Diskusiją moderavo Globalios Lietuvos departamento Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas Tadas Kubilius, kuris pabrėžė tikslingų ir įtraukių iniciatyvų svarbą palaikant ryšį su diasporos jaunimu. Renginio metu stažuotių dalyviai taip pat turėjo galimybę diskutuoti su Lietuvos institucijų atstovais, susipažinti su grįžimo į Lietuvą istorijomis, išsakyti savo nuomonę apie diasporos politiką, grįžimo iššūkius ir galimybes Lietuvoje. Šiomet LISS programoje dalyvavo 30 lietuvių kilmės studentų iš JAV ir Kanados, „Jungtis Lietuvai 2025“ programoje – 35 jaunuoliai iš įvairių pasaulio šalių: JAV, Kanados, Argentinos, Urugvajaus, Naujosios Zelandijos, Prancūzijos, Jungtinės Karalystės ir kitų šalių. Tautos fondas sudarė galimybę Lietuvoje stažuotis apie 10 diasporos jaunimo atstovų iš JAV ir Prancūzijos.

2025 m. birželio 30 d. Paryžiuje skambėjo lietuvių kalba ir dainos, vyko kūrybinės dirbtuvės, sporto estafetės, šeimoms skirtos edukacijos ir diskusijos – ilgamete tradicija tapęs lituanistinių mokyklų sąskrydis „Draugystės tiltas 2025“. Į Prancūzijos sostinę suvažiavo 28 pasaulio lituanistinių mokyklų mokiniai, mokytojai, šeimos ir bendruomenių atstovai iš 11 šalių. Šių metų tema – „Bagetė, beretė, Čiurlionio paletė“ – organiškai įprasmino Paryžiaus dvasios ir lietuviškos tapatybės jungtį. Renginio garbės svečias Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje A. Pranckevičius savo sveikinimo kalboje sakė: „Lietuvių kalba buvo mūsų tautos išlikimo ir atsparumo garantas tiek carinės ir sovietinės okupacijos metu, tiek ir pasaulinių karų akivaizdoje. Šiandien ir vėl, kai pasaulyje yra kėsiniama į demokratijos ir laisvės pagrindus, kai į Europos kontinentą sugrįžo karas ir agresija, kaip niekada svarbus yra mūsų valstybės vertybinis ir kultūrinis stuburas, kuris didina mūsų gebėjimą išlikti ir atsispirti išorės grėsmėms. Todėl lituanistinių mokyklų veikla yra be galo svarbi, o „Draugystės tiltas“ – tai įkvėpiantis pavyzdys, kaip mūsų visų ryšys su Lietuva stiprinamas per bendrystę, kūrybą ir mokymąsi vieniems iš kitų.“ Renginį organizavo Prelato Jono Petrošiaus lituanistinė mokykla Paryžiuje, kurios direktorė Inga Kvietelaitienė tapo tikra tilto tarp bendruomenių architekto. Ji pabrėžė, kad „Draugystės tiltas“ primena, kokią neįkainojamą vertę diasporai turi lietuvių kalbos išsaugojimas. Prie „Draugystės tilto 2025“ organizavimo prisidėjo ir aktyvi Prancūzijos lietuvių bendruomenė, o jos

pirmininkė Simona Raišytė-Moulin džiaugėsi, kad lietuvių diasporoje netrūksta žmonių, atsakingai žiūrinčių į savo šaknis, puoselėjančių kalbą ir tradicijas ne tik šeimose, bet ir viešosiose erdvėse. „Draugystės tiltas“ – tai unikali iniciatyva, kilusi 2005 m. Švedijoje, Stokholmo lituanistinėje „Saulės“ mokykloje. Nuo tada kiekvienais metais šis sąskrydis keičia visą kitą šalį. Tai – neformalus, tačiau itin svarbus tinklas, vienijantis diasporos švietimo lyderius, šeimas ir jaunimą. Renginio pabaigoje iškilmingai perduota „Draugystės tilto“ vėliava, ir kitais metais jis persikels į Barseloną.

2025 m. liepos 2 d. Klaipėdos miesto savivaldybė, bendradarbiaudama su Užsienio reikalų ministerija, surengė miesto vadovybės susitikimą su užsienyje gyvenančiais klaipėdiečiais. Renginio metu diasporos atstovai supažindinti su Klaipėdos miesto aktualijomis, užimtumo galimybėmis, dalyvavo diskusijose ir kultūrinėje programoje. Susirinkusiuosius pasveikino Klaipėdos vicemeras Algirdas Kamarauskas, savo veiklą pristatė Užimtumo tarnybos darbuotojai, mintimis dalijosi PLB pirmininkė D. Henke, diasporos, institucijų, verslo ir nevyriausybinų organizacijų atstovai. Diskusijoje, skirtoje bendradarbiavimui su diaspora ir iniciatyvoms grįžtantiems iš užsienio tautiečiams aptarti, dalyvavo ir ją moderavo Užsienio reikalų ministerijos Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas T. Kubilius. „Vis daugiau žmonių iš naujo atranda Lietuvą ir skirtingus Lietuvos regionus. Diasporos apklausose jau keletą metų vyrauja atsakymas, kad niekur kitur nesijaučiama taip gerai, kaip savo gimtojoje šalyje“, – diskusijoje pažymėjo T. Kubilius. Susitikimo metu aptartas Užsienio reikalų ministerijos konsultacijų centro „Grįžtu LT“ bendradarbiavimas su Klaipėdos miesto savivaldybe ir pasaulio klaipėdiečiais, skatinant grįžtamąją migraciją, ir iššūkiai, su kuriais susiduria svarstantieji apie grįžimą į Lietuvą. Užsienio reikalų ministerija daug dėmesio skiria savivaldybėms, skatina jas aktyviai įsitraukti į diasporos politikos įgyvendinimą, išlaikyti ryšį su užsienyje gyvenančiais kraštiečiais, kviešti lietuvius grįžti į Lietuvą gyventi ir dirbti. Grįžimo į Lietuvą skatinimas – viena iš svarbiausių Lietuvos diasporos politikos strateginių krypčių. Nuo 2024-ųjų veikiantis Užsienio reikalų ministerijos konsultacijų centras „Grįžtu LT“ vieno langelio principu teikia informaciją grįžtantiems, atvykstantiems ar svarstantiems apie grįžimą Lietuvos diasporos atstovams. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, jau penkerius metus iš eilės daugiau tautiečių grįžta į Lietuvą, nei išvyksta. Į Klaipėdos miesto savivaldybę praėjusiais metais iš užsienio grįžo gyventi 1 117 Lietuvos piliečių, išvyko 63.

2025 m. liepos 3–6 d. Užsienio reikalų ministerijos konsultacijų centras „Grįžtu LT“ kartu su partneriais pristatė savo veiklą XII pasaulio lietuvių sporto žaidynių Palangoje renginiuose. Iš viso pasaulio į žaidynes atvykę diasporos atstovai turėjo galimybę ne tik varžytis sporto rungtyse, bet ir gauti profesionalių konsultacijų, susijusių su grįžimu, – susipažinti su užimtumo, studijų, turizmo, verslo kūrimo ir karjeros galimybėmis Lietuvoje. Paviljonų miestelyje renginio dalyviai ir svečiai taip pat susipažino su Lietuvos krašto apsaugos sistema ir galimybėmis pilietiškai prisidėti prie valstybės gynybinės galios didinimo, viešojo saugumo stiprinimo ir patriotiškumo ugdymo. „Lietuva Jūsų laukia. Grįžimas į Tėvynę yra ne tik gyvenimo pokytis – tai galimybė atrasti Lietuvą iš naujo ir prisidėti prie šalies stiprinimo, realizuoti savo potencialą ir kartu kurti geresnę ateitį mums visiems“, – kviesdamas visus žaidynių dalyvius ir miesto svečius susipažinti su grįžimo į Lietuvą galimybėmis ir aplankyti „Grįžtu LT“ stendą, pabrėžė užsienio reikalų viceministras

J. Pranevičius. „Pasaulio lietuvių sporto žaidynės – puikus pavyzdys, kad sportas gali vienyti ir įkvėpti. Žaidynių metu veikė Lietuvos institucijų ir įstaigų stendai buvo ypač svarbūs – ne tik kaip informacijos šaltinis, bet ir kaip galimybių tiltas. Kviečiu visus juose apsilankyti, užmegzti naujų pažinčių ir atrasti būdų kartu kurti stipresnę ir sėkmingesnę Lietuvą, – ir gyvendami įvairiose pasaulio šalyse, ir pasirinkdami grįžti į savo ar savo tėvų, protėvių gimtinę“, – sakė užsienio reikalų viceministras J. Pranevičius. Konsultacijų centro „Grįžtu LT“ komanda kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Nacionalinės turizmo skatinimo agentūros VšĮ „Keliauk Lietuvoje“, Užimtumo tarnybos iniciatyvos „Gal į Lietuvą?“, Švietimo mainų paramos fondo administruojamo projekto „Study in Lithuania“, Lietuvos kariuomenės, Lietuvos šaulių sąjungos atstovais kvietė visus žaidynių dalyvius ir svečius apsilankyti paviljonų miestelyje Jono Basanavičiaus gatvėje prie apžvalgos rato. Užsienio reikalų ministerijos stende buvo teikiama išsami informacija apie grįžimo į Lietuvą galimybes, o „Grįžtu LT“ komanda paragino išsiųsti atvirlaiškį užsienyje gyvenantiems artimiesiems ir draugams – pakviesti juos sugrįžti į Lietuvą. Atvirlaiškius į bet kurią užsienio šalį nemokamai pristatė AB Lietuvos paštas.

2025 m. liepos 6 d. XII pasaulio lietuvių sporto žaidynių metu įvykęs Pasaulio lietuvių sporto forumas subūrė viso pasaulio lietuvių diasporos sporto bendruomenių atstovus. Forume diskutuota apie diasporos sporto plėtros galimybes, bendradarbiavimą su Lietuvos institucijomis, būsimus sporto renginius ir siekį įtraukti į sportinę veiklą jaunimą. „Sportas turi galią vienyti, įkvėpti ir parodyti, kad mes, nepaisydami atstumų, visada esame viena didelė lietuvių šeima“, – sveikindamas forumo dalyvius, sakė užsienio reikalų viceministras J. Pranevičius. Savo pranešime jis pabrėžė diasporos svarbą Lietuvai, pakvietė aktyviai įsitraukti į Lietuvos gyvenimą ne tik per sportą, bet ir per kultūrą, lituanistinį švietimą, ekonominius ir mokslinius ryšius ir visada prisiminti, kad po pasaulį pasklidę lietuviai yra laukiami Lietuvoje. Pasaulio lietuvių sporto forumas jau yra tapęs tradicija ir svarbia galimybe dalytis patirtimi, megzti naujus kontaktus ir kurti bendras iniciatyvas, kurios padeda stiprinti pasaulio lietuvių bendruomenės vienybę.

2025 m. liepos 7 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys įteikė ministerijos garbės ženklą „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“ buvusiai LR garbės konsulei Džordžijos valstijoje (JAV) Romualdai Klicius ir medalį „Už nuopelnus Lietuvos Respublikos diplomatinėje tarnyboje“ ambasadoriui Lenkijoje Valdemarui Sarapinui. R. Klicius apdovanojimas skirtas už ilgamečius nuopelnus stiprinant Lietuvos ir JAV dvišalius politinius, kultūrinius ir ekonominius ryšius. Jos pastangomis Džordžijos valstijoje užmegztas glaudus Lietuvos ir JAV verslo bendradarbiavimas, didintas Lietuvos vardo žinomumas. 2006–2025 m. eidama garbės konsulės pareigas, R. Klicius aktyviai atstovavo Lietuvos interesams, puoselėjo lietuvišką kultūrą, telkė ir stiprino lietuvių bendruomenę Atlantoje. Ambasadoriui V. Sarapinui medalis „Už nuopelnus Lietuvos Respublikos diplomatinėje tarnyboje“ įteiktas už atsakingą ir pasiaukojamą darbą Lietuvos diplomatinėje tarnyboje Ukrainoje, ypač per Rusijos agresiją prieš šią suverenią valstybę. „Nuo kadencijos pradžios Ukrainoje lankiausi 4 kartus. Visi mano sutikti pašnekovai dėkojo Lietuvai už paramą ir solidarumą. Jūsų kaip Lietuvos diplomato paliktas pėdsakas Ukrainos žmonių širdyse, Lietuvos ir Ukrainos santykiuose turbūt geriausiai įprasmina šiandien Jums skiriamą apdovanojimą“, – kreipdamasis į ambasadorių V. Sarapiną pažymėjo užsienio reikalų ministras K. Budrys. V. Sarapinas

2020–2024 m. ėjo LR nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Ukrainoje pareigas, šiuo metu vadovauja Lietuvos ambasada Varšuvoje.

2025 m. liepos 8 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys pasveikino XVIII PLB seimo iškilmingo posėdžio dalyvius ir svečius. „Šiandien, susiduriant su geopolitiniais iššūkiais, Lietuvos diasporos vaidmuo tampa kritiškai svarbus. Jūsų gebėjimas paveikti šalių, kuriose gyvenate, politiką, viešoji diplomatija, ekonominis indėlis ir tvirtas ryšys su Lietuva yra neatsiejama mūsų nacionalinio saugumo dalis. Jūsų vertybės, organizacijų brandumas ir prasminga veikla akivaizdžiai pasitvirtino aktyviai stojant ginti principų, kurie šiandien puolami kare prieš Ukrainą. Ši agresija ne tik griauna Ukrainos miestus ir gyvenimus, bet ir kėsina į vertybinius pamatus, kuriais grindžiamas laisvasis pasaulis“, – sakė K. Budrys. Ministras padėkojo PLB pirmininkei D. Henke ir valdybai už aktyvią veiklą iššūkių kupinu metu, išreiškė tikėjimą, kad seimo išrinkta naujoji PLB valdyba ne tik užtikrins praėjusios kadencijos darbų tęsą, bet ir imsis naujų – išlaikys aiškią PLB veiklos viziją, suteiks organizacijai dar didesnę svorį kalbant pasaulio lietuviams svarbiais klausimais, didinant organizacijos žinomumą Lietuvoje bei visame pasaulyje.

PLB seimas renkasi Lietuvoje kas trejus metus. Jo metu pristatoma praėjusios kadencijos valdybos ir atskirų komisijų bei komitetų veikla, aptariami diasporai aktualūs klausimai, vyksta PLB valdybos ir pirmininko rinkimai. Į seimą kviečiami dalyvauti visų PLB atstovaujamų kraštų bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkai, išrinkti delegatai. 2025 m. XVIII PLB seime dalyvavo per 150 delegatų ir svečių iš 36 pasaulio šalių. XVIII PLB seimo posėdžiai prasidėjo liepos 8-osios rytą Pasaulio lietuvių bendruomenės vėliavos pakėlimu Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje. PLB seimas posėdžiavo LR Seimo rūmuose iki liepos 11 d.

2025 m. liepos 9 d. užsienio reikalų viceministras J. Pranevičius dalyvavo XVIII PLB seimo sesijoje, skirtoje aptarti Lietuvos Respublikos institucijų bendradarbiavimui su PLB įgyvendinant strateginių gairių „Globali Lietuva“ planą. „Stipri, aktyvi ir pasiekiamą diaspora yra neatsiejama mūsų valstybės dalis. Kuo stipresnį ryšį palaikysime, tuo stipresnė bus ir pati Lietuva. Dirbkime kartu, kad kiekvienas lietuvis, kad ir kur jis būtų, jaustųsi Lietuvos dalimi“, – sakė viceministras J. Pranevičius. Jis pristatė pagrindinius Lietuvos diasporos politikos prioritetus, tikslą stiprinti dialogą su diasporos organizacijomis, skatinti jas aktyviau įsitraukti į pilietinį, politinį, ekonominį, kultūrinį, mokslinį ir kitų sričių Lietuvos gyvenimą. Liepos 7–11 d. Vilniuje vykusio XVIII PLB seimo sesijų metu supažindinta su ankstesnės kadencijos valdybos ir atskirų komisijų bei komitetų veikla, aptarti diasporai aktualūs klausimai, vyko PLB valdybos ir pirmininko rinkimai. PLB buvo įsteigta 1958 m. Niujorke steigiamojo seimo metu. Šiuo metu PLB vienija 56 pasaulio šalių lietuvių organizacijas. PLB seimas, vykstantis kas trejus metus, yra aukščiausiasis PLB valdymo organas.

2025 m. liepos 14–18 d. Vilniuje vyko šeštoji Lietuvos ambasadoriaus JAV fondo atėties lyderiams stažuotė, kurią organizuoja Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamentas kartu su Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone. Šių metų stažuotės dalyviai – trys jauni lietuvių kilmės lyderiai iš JAV – turėjo galimybę iš arti susipažinti su svarbiausią Lietuvos valstybės institucijų veikla ir susitiko su jų atstovais, gilinosi į vidaus ir užsienio politikos aktualijas ir diasporos vaidmenį prisidedant prie Lietuvos interesų

atstovavimo visame pasaulyje. „Jūsų įsitraukimas ir ryšys su Lietuva įrodo, kad geografinis atstumas nėra kliūtis puoselėti savo šaknis. Lietuvos ambasadoriaus JAV fondo stažuotė – puiki galimybė geriau pažinti Lietuvą, susipažinti su šių dienų aktualijomis ir užmegzti naudingus kontaktus. Kviečiu jus būti aktyviais Lietuvos interesų atstovais pasaulyje – nesvarbu, kur gyventumėte“, – susitikimo su stažuotojais metu sakė užsienio reikalų viceministrė Audra Plepytė, neseniai baigusi Lietuvos ambasadorės JAV kadenciją. Šių metų stažuotės laureatai – trys jaunieji Lietuvos diasporos atstovai, aktyviai įsitraukę į bendruomenės gyvenimą ir siekiantys gilinti savo žinias bei patirtį viešajame sektoriuje. Isabella Pazera studijuoja Centrinės Floridos universitete, aktyviai dalyvauja Pietų Floridos lietuvių bendruomenės veikloje ir savanoriauja lituanistinėje mokykloje „Saulėtas krantas“ Floridoje. Julija Vizbaras Dartmuto koledže (*Dartmouth College*) studijuoja politiką ir ekonomiką, yra baigusi Niujorko Maironio lituanistinę mokyklą, atlikusi praktiką JAV Senate, savanoriavo vienoje seniausių JAV lietuvių organizacijų – Susivienijime lietuvių Amerikoje (SLA) Niujorke. Tomas Alsenas yra Indianos universiteto tarptautinių studijų programos absolventas, šiuo metu dalyvauja Užsienio reikalų ministerijos programoje „Kurk Lietuvai“. Penkių dienų trukmės programos metu stažuotojai lankėsi LR Seime, Prezidentūroje, Vyriausybės kanceliarijoje, Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijose, JAV ambasadoje Lietuvoje. Čia jie susitiko su aukšto rango pareigūnais, diskutavo apie Lietuvos užsienio politikos prioritetus, saugumo iššūkius, diasporos indėlį ir Lietuvos vaidmenį daugiašalėse organizacijose – Europos Sąjungoje ir NATO.

2025 m. liepos 17 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys Pasaulio lietuvių vienybės dienos proga iškiliems Lietuvos diasporos atstovams skyrė garbės ženklą „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ apdovanojimus. Šie apdovanojimai skiriami už ypatingus nuopelnus puoselėjant lietuvių užsienyje, skatinant užsienyje gyvenančių lietuvių įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą ir gerovės joje kūrimą. Australijos lietuvių bendruomenei, šiais metais skaičiuojančiai 75-erius veiklos metus, už ilgametį Australijos lietuvių telkimą, lietuvių kultūros ir istorinio palikimo saugojimą, paramą Lietuvos laisvės siekui ir indėlį į nepriklausomos Lietuvos kūrimą skirtas aukščiausias garbės ženklų apdovanojimas – Aukso Vytis. Garbės ženklų medaliais apdovanoti Airijoje veikiančios labdaros organizacijos „Airijos lietuviams rūpi“ įkūrėja ir ilgametė jos vadovė Rita Mockė (Airija), Argentinos lietuvių bendruomenės ilgametis aktyvus narys, vertėjas Mario'us Kalainis (Argentina), buvusi ilgametė Baltarusijos lietuvių bendruomenės narė ir kultūros renginių organizatorė Emilija Pranskutė (Baltarusija), ilgametė JAV lietuvių bendruomenės Niujorko apylinkės kopirmininkė ir moterų choro vadovė Gintarė Bukauskas (JAV), ilgametė JAV lietuvių bendruomenės narė, lietuvių katalikų bažnytinės veiklos ir istorinės atminties puoselėtoja Daina Regina Čyvas (JAV), Lietuvių fondo Garbės komiteto pirmininkas, ilgametis JAV lietuvių organizacijų lyderis ir rėmėjas Rimantas Griškėlis (JAV), ilgametis vienos seniausių JAV lietuvių organizacijų „Lietuvos vyčiai“ narys ir lietuvių paveldo Niujorke puoselėtojas Paulas Michaelas Kazas (JAV), JAV lietuvių sporto veiklos puoselėtojas, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) buvęs ilgametis vadovas ir PLB valdybos narys Laurynas Misevičius (JAV / Lietuva), aktyvi Detroito lietuvių bendruomenės narė, lituanistinio švietimo ir parapinės veiklos lyderė Janina Udrienė (JAV), ilgametė JAV lietuvių bendruomenės ir Jungtinio Amerikos baltų tautinio komiteto aktyvi

narė, filantropė Diana Bieliauskas-Vidutis (JAV), socialiai pažeidžiamus Lietuvos vaikus remianti, prie švietimo ir įtraukties iniciatyvų prisidedanti labdaros ir paramos organizacija „Saulutė“ („Sunlight Children’s Aid“, JAV), lietuvių katalikų misijos Paryžiuje dvasinis vadovas, Prancūzijos lietuvių bendruomenės aktyvus narys ir lietuvių istorinio paveldo puoselėtojas Jacekas Zdzislavas Paszenda (Prancūzija), lietuvių bendruomenės Sakartvele kūrėja, Sakartvelo lietuvių jaunimo telkėja ir lituanistinio švietimo puoselėtoja Regina Jegorova-Askerova (Sakartvelas).

2025 m. liepos 21–23 d. Užsienio reikalų ministerijoje vyko jau trečią kartą organizuojama pažintinė programa, skirta užsienyje studijuojantiems Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės jaunuoliams. Šios iniciatyvos tikslas – padėti jaunimui geriau pažinti Lietuvos viešąjį sektorių, sustiprinti ryšį su valstybe ir paskatinti planuoti profesinę ateitį Lietuvoje. „Ši programa leidžia Lietuvos diasporos jaunimui pamatyti valstybės institucijų veiklą iš arti, – tai ne tik pažintis su viešuoju sektoriumi, bet ir galimybė iš naujo atrasti Lietuvą. Po studijų užsienyje kviečiame sugrįžti, prisidėti prie valstybės stiprinimo savo žiniomis ir noru kurti ateities Lietuvą“, – ministerijoje sveikindama programos dalyvius, sakė Globalios Lietuvos departamento direktorė Lina Žukauskaitė. Trijų dienų trukmės programoje šiais metais dalyvavo studentai iš Belgijos, Prancūzijos ir Urugvajaus. Pirmąją dieną dalyviai susitiko su Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento atstovais, lankėsi LR Seime ir Vyriausybėje. Kitomis programos dienomis jaunimas domėjosi pagal savo studijų kryptį pasirinktų institucijų veikla. Studentai iš Prancūzijos ir Urugvajaus norėjo susipažinti su Užsienio reikalų ministerijos veikla, o dalyvė iš Belgijos lankėsi Lietuvos kultūros institute.

2025 m. liepos 23 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys susitiko su Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatu užsienio lietuvių katalikų sielovada, arkivyskupu Lionginu Virbalu SJ. Susitikimo metu aptarti Lietuvos diasporai aktualūs sielovados klausimai ir dvasininkų veikla su diaspora, poreikis išsaugoti užsienyje esantį Lietuvai reikšmingą sakralinį paveldą, taip pat pristatyta iniciatyva „Grižtu LT“. Pasak ministro K. Budrio, drąsinantis dvasininkų žodis gali būti itin svarbus apsisprendžiant sugrįžti. „Lietuvoje laukiame visų mūsų tautiečių, siekiame jiems užtikrinti sklandžias integracijos sąlygas. Dvasininkų palaišymas gali padėti žmonėms priimti svarbų sprendimą sugrįžti“, – sakė ministras. Jis pabrėžė, kad lietuviškos parapijos užsienyje, kaip ir diasporos organizacijos bei lituanistinės mokyklos, atlieka svarbų vaidmenį telkiant bendruomenes ir puoselėjant tautinę tapatybę ir lituanistinį švietimą. Ministras padėkojo Lietuvos Vyskupų Konferencijai ir asmeniškai arkivyskupui L. Virbalui už nuoseklų dėmesį lietuvių sielovada užsienyje ir svarbų indėlį saugant lietuvišką sakralinį paveldą tolimose pasaulio šalyse. Susitikimo pabaigoje išreikštas susirūpinimas dėl Kristaus Atsimainymo bažnyčios Njujorko Maspeto rajone ateities. Ši bažnyčia, įtraukta į Lietuvai reikšmingo nekilnojamojo kultūros paveldo JAV sąrašą, šiuo metu patiria realią uždarymo grėsmę. Užsienio lietuvių sielovados tikslas – puoselėti užsienyje gyvenančių lietuvių dvasinį gyvenimą ir religinį tikėjimą, stiprinti bendruomeniškumą ir išsaugoti lietuviškas katalikiškas tradicijas. Šiai misijai nuo 2023 m. sausio 26 d. vadovauja arkivyskupas L. Virbalas.

2025 m. liepos 25–26 d. Anykščių apskrityje surengtas jau vienuoliktasis Pasaulio anykštėnų suvažiavimas, kasmet suburiantis kraštiečius iš viso pasaulio. Anykštėnai, atvykę iš įvairių

Lietuvos regionų ir užsienio šalių, ne tik dalijosi prisiminimais, įžvalgomis ir idėjomis, bet ir kartu su Anykščių miesto savivaldybe, kompetentingomis institucijomis ir ekspertais ieškojo sprendimų, leidžiančių prisidėti prie Anykščių krašto ir visos Lietuvos gerovės, bei aptarė galimus veiksmus. Suvažiavimo metu surengtame forume ir diskusijoje „Ar galima suprojektuoti tiltą namo?“ dalyvavo Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas T. Kubilius. Forumas subūrė įvairių sričių ekspertus, kūrėjus, visuomenininkus ir į gimtinę sugrįžusius anykštėnus diskutuoti apie asmeninį santykį su gimtąja vieta, grįžimo patirtis, bendruomeniškumo svarbą ir sąlygas, kurios galėtų daugiau tautiečių paskatinti grįžti iš užsienio. „Anykščių pavyzdys rodo, kad sprendimas sugrįžti į gimtąją savivaldybę gali būti pagrįstas tiek emociniu ryšiu su gimtine, tiek racionaliais ir praktiškais argumentais. Vis daugiau Lietuvos savivaldybių tampa patraukliomis gyvenimo, kūrybos ir darbo erdvėmis, o Lietuvos regionai – tiltais, jungiančiais diasporą su Lietuvos valstybe“, – pažymėjo T. Kubilius. Forumo metu pristatytos Užsienio reikalų ministerijos konsultacijų centro „Grįžtu LT“ teikiamos paslaugos ir konsultacijos grįžimo į Lietuvą klausimais, informacija apie studijų, darbo ir verslo kūrimo galimybes, kita grįžtantiems aktuali informacija. Diskusijose pabrėžtas savivaldybių vaidmuo skatinant grįžimo procesą ir kontaktų su diaspora palaikymo svarbą. Anykščiai – vienas ryškiausių pavyzdžių, kaip savivaldybė gali aktyviai prisidėti ragindama tautiečius sugrįžti iš užsienio. Anykščių rajono savivaldybė jau daugiau nei tris dešimtmečius nuosekliai puoselėja ryšius su diaspora. 1992 m. įkurta Pasaulio anykštėnų bendruomenė – pirmoji tokio pobūdžio pilietinė iniciatyva Lietuvoje, tapusi įkvepiančiu pavyzdžiu kitoms bendruomenėms. Šiandien ši iniciatyva veikia globaliai – interaktyvus žemėlapis „Susiskaičiuokim“ kviečia pasaulyje gyvenančius anykštėnus telktis ir dalytis savo istorijomis. Anykščiai išsiskiria iš kitų savivaldybių ne tik ilgamete diasporos telkimo tradicija, bet ir šios veiklos rezultatais. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2024 m. į Anykščių rajono savivaldybę grįžo beveik 3 kartus daugiau Lietuvos piliečių, nei iš jos išvyko, – 183, išvyko 66.

2025 m. liepos 29 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys su darbo vizitu lankėsi Mažeikių rajone. Ministras susitiko su vietos verslo atstovais ir apsilankė gamykloje „Orlen Lietuva“. Jis su Mažeikių rajono savivaldybės ir vietos verslo atstovais aptarė darbo rinkos situaciją rajone ir galimybes pritraukti tautiečius iš užsienio į Mažeikius. K. Budrys pabrėžė, kad sprendžiant darbo jėgos trūkumo problemą regionuose prioritetas yra užsienio lietuvių pritraukimas atgal į Lietuvą. Susitikime taip pat aptartas Mažeikių miesto tarptautinis bendradarbiavimas, užsienio investicijų pritraukimo perspektyvos. Ministras su verslo atstovais aptarė ir eksporto klausimus, po ES ir JAV prekybos susitarimo įsigaliosiančius pokyčius, aktualius Lietuvos verslui. „Lietuvos regionai yra patraukli kryptis užsienio lietuviams grįžti ir įsikurti. Mūsų užduotis yra pristatyti esamas galimybes žmonėms ir pakviesti juos atgal į Lietuvą, nes be žmonių nebus klestinčių regionų. Užsienio reikalų ministerija yra pasirengusi dirbti drauge su savivalda ir verslais skatinant tautiečių grįžimą tiek į Mažeikius, tiek į kitus Lietuvos rajonus“, – kalbėjo ministras. K. Budrys su „Orlen Lietuva“ vadovu aptarė plėtros Lietuvoje planus ir iššūkius veiklai Europos Sąjungoje ir globaliose rinkose. Įmonė yra dominuojanti Lietuvos naftos sektoriaus veikėja ir viena svarbiausių užsienio investuotojų šalyje, sudaranti daugiau nei 10 proc. šalies eksporto. 2022 m.

Lietuvai visiškai atsisakius rusiškos naftos, išaugo „Orlen Lietuva“ vaidmuo viso regiono energetiniam atsparumui, saugumui ir ekonomikos plėtrai.

2025 m. rugpjūčio 4 d. LR generaliniame konsulate Los Andžele pristatyta paroda „Nuo garbės iki generalinio: Lietuvos konsulatų Los Andžele istorija. 1939–2025 m.“, skirta Lietuvos konsulinio atstovavimo istorijai šiame mieste. Parodoje lankytojai kviečiami susipažinti su beveik šimtmečio trukmės diplomatinės veiklos istorija, iliustruojančia Lietuvos ryšių su Pietų Kalifornija vystymąsi ir kai kuriuos vietas lietuvių bendruomenės veiklos aspektus. Parodos pristatyme dalyvavo vietos lietuvių bendruomenės, kitų lietuvių organizacijų vadovai ir nariai. LR generalinė konsulė Los Andžele S. Brikaitė, pristatydama parodą, pabrėžė konsulinės veiklos svarbą stiprinant Lietuvos valstybingumą, saugant piliečių teises ir puoselėjant kultūrinę identitetą užsienyje. Ypač svarbi garbės generalinių konsulų veikla buvo Lietuvos okupacijos metais. „Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Los Andžele šiomet mini dešimties metų veiklos sukaktį. 2015 metais jis buvo įsteigtas ant labai tvirto pagrindo, kurį sukūrė ir Lietuvos okupacijos metais bei atgavus nepriklausomybę išlaikė garbės generaliniai konsulai – dr. Julius J. Bielskis, Vytautas Čekanauskas ir Daiva Valerija Čekanauskas-Navarrette. Ši paroda – tai ne tik istorinė retrospektyva, bet ir gyvas liudijimas apie Lietuvos diplomatų pastangas telkti bendruomenę, atstovauti valstybės interesams ir kurti tiltus tarp Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų tiek Lietuvos okupacijos, tiek ir nepriklausomybės metais“, – sakė generalinė konsulė.

Ekspozicijoje pristatomi archyviniai dokumentai, istorinės fotografijos, garbės generalinių konsulų biografijos ir reikšmingiausi įvykiai, susiję su Lietuvos atstovavimu Los Andžele nuo pirmojo garbės konsulato įsteigimo 1939 m. iki šių dienų. Paroda taip pat atskleidžia, kaip keitėsi konsulinės funkcijos ir jų reikšmė įvairiais istoriniais laikotarpiais – nuo tarpukario iki nepriklausomybės atkūrimo ir šiuolaikinės diplomatijos. Paroda parengta bendradarbiaujant su Lietuvos centriniu valstybės archyvu ir garbės generaline konsule D. V. Čekanauskas-Navarrette. Renginio metu generalinio konsulato komanda bei susirinkę svečiai taip pat atsisveikino su į Lietuvą išvykstančiu ministru patarėju Mindaugu Čia gliu ir pasitiko iš Vilniaus atvykusią naująją konsulinę pareigūnę – trečiąją sekretorę Sandrą Zolubienę ir jos šeimą.

2025 m. rugpjūčio 4 d. iškilmingame Lituanistinės mokyklos dienos (minimos rugpjūčio 10 d.) renginyje LR Prezidentūroje užsienio reikalų ministras K. Budrys lituanistinio švietimo užsienyje puoselėtojams įteikė garbės ženklą „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ apdovanojimus.

„Garbė būti su Jumis Lituanistinės mokyklos dienos šventėje. Šiandien švenčiame tai, kas mus jungia visame pasaulyje – meilę Lietuvai, jos kalbai, istorijai ir kultūrai. Esate ne tik mokytojai, bet ir Lietuvos dvasios saugotojai, perduodantys lietuvišką žodį ir mūsų tapatybę iš kartos į kartą. Jūs savo veikla auginate Lietuvos ateities kartas, kurios, tikiu, didžiuosis savo šaknimis ir garsins Lietuvos vardą pasaulyje“, – sakė ministras K. Budrys. Vasario 16-osios gimnazijai, šiais metais mininčiai 75-erių veiklos metų sukaktį, už ilgametę lietuviybės puoselėjimo misiją, aukštą ugdymo kokybę, už aktyvų vaidmenį telkiant bendruomenę ir glaudžių ryšių su Lietuva palaikymą skirtas aukščiausias garbės ženklą apdovanojimas – Aukso Vytis. Garbės ženklą medalius ministras įteikė į Lietuvą atvykusioms laureatėms: ilgametei JAV lietuvių bendruomenės narei, Vašingtono K. Donelaičio

mokyklos mokytojai ir buvusiai vadovei Angelei Bailey (JAV), aktyviai JAV lietuvių bendruomenės narei, lituanistinės mokyklos Naujajame Džersyje „Lietuvėlė“ steigėjai, JAV LB Švietimo tarybos lietuvių kalbos kursų suaugusiesiems koordinatorė ir projekto „Edukacijos JAV lituanistinėms mokykloms“ vadovei Auksejui Motto (JAV), Barselonos lituanistinės mokyklos steigėjai, vadovei, lituanistinio švietimo Katalonijos regione puoselėtojai Solveigai Stankevičiūtei (Ispanija). Garbės ženklą „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ medaliai taip pat skirti Toronto Maironio lituanistinės mokyklos mokytojai, Hamiltono vyskupo M. Valančiaus lituanistinės mokyklos vadovei, mokytojai, buvusiai Kanados lietuvių bendruomenės valdybos vicepirmininkei švietimui Vidai Angelei Stanevičiūtei (Kanada), ilgametei Toronto Maironio lietuvių mokyklos ir aukštesniųjų lituanistinių kursų lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai, Kanados lietuvių savaitraščio „Tėviškės žiburiai“ redakcijos padėjėjai ir straipsnių autorei, kultūros renginių ir literatūros švenčių organizatorei Rimai Žemaitytei-De Iuliis (Kanada), lituanistinės mokyklos Tbilisyje steigėjai, ilgametei mokytojai, vertėjai Lidijai Giorgobiani (Sakartvelas).

2025 m. rugpjūčio 8 d. užsienio reikalų viceministrė A. Plepytė garbės ženklą „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ medalį įteikė labdaros organizacijos „Airijos lietuviams rūpi“ įkūrėjai ir vadovei R. Mockei. „Šis apdovanojimas – nuoširdi padėka Jums už Jūsų atsidavimą ir didelį darbą, kurį atliekate telkdama Airijos lietuvius kilniems tikslams. Prieš dešimtmetį Jūsų ir Jūsų bendraminčių įkurta organizacija „Airijos lietuviams rūpi“ tapo vilties švyturiu ne vienai onkologinėmis ligomis sergančio vaiko šeimai Lietuvoje“, – sveikindama laureatę, sakė viceministrė A. Plepytė. Airijoje veikiančios labdaros organizacijos „Airijos lietuviams rūpi“ tikslas – finansiškai padėti Lietuvos vaikams, sergantiems onkologinėmis ir retomis ligomis. R. Mockės pastangomis suburtos dešimtys Airijoje veikiančių lietuviškų įmonių, organizacijų, bendruomenių, šimtai pavienių asmenų per organizacijos gyvavimo 10-metį paaukojo per 300 tūkst. eurų. Aktyvios Airijos lietuvių dėka suburti savanoriai neatlygintinai dirba įvairių lietuviškų mugių, akcijų metu rinkdami lėšas Lietuvos sergantiems vaikams. Organizacijos savanoriai puoselėja lietuvių, siekia neprarasti ryšio su gimtine. 2022 m. ši labdaros organizacija tapo konkurso „Lietuvos galia“ laureate kategorijoje „Stipri Lietuva“.

2025 m. rugpjūčio 30–31 d. Varėnos rajone vyko viešosios įstaigos „Pasaulio Lietuva“ suorganizuota stovykla „Sugrįžimo raktas“. Ji subūrė tiek užsienyje gyvenančius, tiek į Lietuvą jau grįžusius tautiečius, taip pat savivaldybių ir Lietuvos institucijų atstovus į atvirą diskusiją apie tai, kas padeda sėkmingai įsitvirtinti sugrįžus į Lietuvą, kaip išvengti pakartotinės emigracijos, kokie privalumai laukia grįžtant į regionus ir kas iš tiesų paskatina sugrįžti. Diskusijoje dalyvavęs Užsienio reikalų ministerijos Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas T. Kubilius pabrėžė, kad grįžus į Lietuvą itin svarbi ne tik institucijų, bet ir bendruomenės bei bendraminčių parama, padedanti kurti ryšį su aplinka ir sklandžiau įsitvirtinti Lietuvoje.

Stovykloje buvo dalijamasi asmeninėmis grįžimo patirtimis, aptartos praktinės integracijos galimybės regionuose ir akcentuota, kad ryšys su bendruomene yra vienas iš kertinių elementų, padedančių grįžusiesiems ne tik pritapti, bet ir aktyviai prisidėti prie Lietuvos ateities kūrimo. Projektas „Sugrįžimo raktas“ įgyvendinamas skiriant dalinį Užsienio reikalų ministerijos finansavimą.

2025 m. rugsėjo 5 d. užsienio reikalų viceministrė A. Plepytė su Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) vadovybe – LŠS vadu plk. Linu Idzeliu, LŠS vado pavaduotoju plk. ltn. Gediminu Latviu ir LŠS vado patarėju diasporos vienetų veiklai koordinuoti Laurynu Geriku aptarė diasporos įtraukimą į pasirengimą ginti valstybę ir LŠS padalinių plėtrą užsienio šalyse. Viceministrė pakvietė LŠS aktyviai bendradarbiauti su Lietuvos diplomatinėmis atstovybėmis, telkiant pilietiškai aktyvius diasporos atstovus, ir akcentavo, kad šiuo metu itin svarbu stiprinti diasporos pilietinę valią ir atsparumą hibridinėms grėsmėms, suteikti pilietinio pasipriešinimo žinių ir praktinių įgūdžių. Šiuo metu užsienyje veikia aštuoni LŠS padaliniai. Be seniausios Lietuvos šaulių sąjungos išėivijoje (LŠSI), veikiančios JAV ir Kanadoje, septyni LŠS vienetai veikia Europos šalyse. Nauji padaliniai kuriami Airijoje ir Švedijoje.

2025 m. rugsėjo 14 d. Lietuvos ambasadoje Prancūzijoje vyko prisiminimų kupina šventė, skirta Prelato Jono Petrošiaus lituanistinės mokyklos Paryžiuje 30-mečiui. Į renginį susirinko kūrusieji ir tebekuriantys šios mokyklos istoriją: esami ir buvę mokiniai, mokytojai, šeimos ir draugai. Sveikindamas mokyklos bendruomenę, Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje A. Pranckevičius pabrėžė mokyklos svarbą lietuvių kalbai ir kultūrai išsaugoti: „Prelato Jono Petrošiaus mokykla neabejotinai yra kertinis Prancūzijos lietuvių bendruomenės akmuo, kurio dėka jau tris dešimtmečius Paryžiuje yra saugoma mūsų kalba, puoselėjama kultūra ir tapatybė, ugdoma jaunoji karta, kuri, nepaisant atstumo, jaučiasi esanti Lietuvos dalimi.“ Jubiliejaus proga visi mokyklos mokytojai ir administracijos darbuotojai pasveikinti asmeniškai – jiems padėkota už svarbią ir prasmingą misiją ugdant jaunąją kartą. Į šventę atvyko ir mokyklos įkūrėja Inga Lanchas. 1995 m. ji įkūrė pirmąją lietuvišką mokyklą Prancūzijoje to meto Lietuvos ambasados darbuotojų bei savo bičiulių vaikams. Nors tuo metu ši iniciatyva dar nebuvo oficialiai vadinama lituanistine mokykla, ji tapo svarbiu lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimo židiniu. 1995 m. įkurta mokykla yra viena iš seniausių lituanistinių mokyklų Europoje. 2016 m. rugsėjo 1 d. jai suteiktas ilgalaikio mokyklos globėjo prelato Jono Petrošiaus vardas, pagerbiant jo indėlį į lietuvių sielovadą ir kultūros puoselėjimą Prancūzijoje.

2025 m. rugsėjo 26 d. Alytuje surengtas verslo bendruomenę ir svečius iš visos Lietuvos ir užsienio suburiantis, jau tradicija tampantis Alytaus verslo forumas. Renginio metu vykusioje diskusijoje „Alytus. 360 vizija ir perspektyva“ dalyvavo Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas T. Kubilius. Diskusijoje kartu su Alytaus miesto meru Nerijumi Cesiuliu, Lietuvos verslo angelų tinklo „LitBAN“ valdybos pirmininku dr. Vladu Lašu ir kitais verslo atstovais aptarta, kaip pritraukti diasporos atstovų kurti verslą ar rinktis karjerą Lietuvoje, panaudojant užsienyje įgytą patirtį, kokių vaidmenį šiame procese atlieka savivaldybės ir kokių priemonių trūksta, kad daugiau tautiečių nuspręstų sugrįžti į Lietuvą. „Visame pasaulyje gyvena daugiau nei vienas milijonas lietuvių, su Lietuva juos sieja stiprus emocinis ryšys – tai milžiniškas žmogiškasis potencialas, galintis reikšmingai prisidėti prie Lietuvos gerovės, saugumo ir ateities kūrimo. Diasporos pritraukimas priklauso ir nuo verslo bendruomenės, savivaldybių ir valstybės institucijų bendradarbiavimo“, – teigė T. Kubilius.

Diskusijos metu Užsienio reikalų ministerijos atstovas pristatė konsultacijų centro „Grįžtu LT“ veiklą, grįžimo į Lietuvą skatinimo iniciatyvas ir pabrėžė verslo ir savivaldybių vaidmenį skatinant grįžti. Pažymėta, kad tokie miestai kaip Alytus, turintys aktyvų

diasporos ambasadorių tinklą, inovatyvių iniciatyvų, jungiančių pasaulio alytiškius, tampa patrauklia vieta diasporai sugrįžti ar nuotoliu prisidėti prie Lietuvos ateities kūrimo. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, jau penkerius metus iš eilės daugiau tautiečių grįžta į Lietuvą, nei išvyksta. 2024 m. į Alytaus miesto savivaldybę grįžo 342 Lietuvos piliečiai, o išvyko 114.

2025 m. rugsėjo 27 d. Briuselyje Europos lietuvių kultūros dienų renginyje Stokholmo liaudies šokių grupei „Baltija“ ir jos vadovei Jurgai Laurenčikienei (Švedija) įteiktas Užsienio reikalų ministerijos kartu su Lietuvos nacionaliniu kultūros centru įsteigtas apdovanojimas „Aukso paukštė“. Apdovanojimas geriausiai užsienio lietuvių mėgėjų meno kolektyvui ir jo vadovei skirtas už Lietuvos kultūros ir dainų švenčių tradicijų puoselėjimą, ilgametę kūrybinę veiklą, lietuviybės ir tradicijų skatinimą. Stokholmo liaudies šokių grupė „Baltija“ susibūrė 2003 m., vienija 29 narius (jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupės) ir yra vyriausia Lietuvos diasporos trečiabangių tautinių šokių grupė Europoje. „Baltijos“ vadovė J. Laurenčikienė kolektyvui vadovauja nuo pat jo įkūrimo. „Baltija“ aktyviai dalyvauja Lietuvos dainų šventėse, Lietuvos diasporos renginiuose Europoje, JAV ir Kanadoje, taip pat lankėsi Pietų Amerikoje; grupė kasmet atstovauja Lietuvai Baltijos šalių renginyje Stokholme „Baltikum dagen“, kas penkerius metus organizuoja jubiliejinį koncertus. „Aukso paukštės“ geriausio užsienio lietuvių mėgėjų meno kolektyvo ir vadovo nominacija įsteigta 2007 m. Laureatą išrenka Lietuvos nacionalinio kultūros centro sudaryta atrankos komisija. Tai – dar viena paskata sutelkti Lietuvos diasporą valstybei stiprinti ir jos vardui garsinti.

2025 m. rugsėjo 27 d. Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje įvyko visuotinis Rietavo kraštiečių klubo narių susirinkimas, kuriame dalyvavo rietaviškiai iš visos Lietuvos ir užsienio šalių. Renginio metu pristatyti ir pagerbti Rietavo „Globalios Lietuvos“ garbės ambasadoriai, apžvelgta klubo veikla, bendradarbiavimas su savivaldybe, kultūrinė ir visuomeninė veikla. Užsienio reikalų ministerijos Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas T. Kubilius renginio svečiams papasakojo apie Lietuvos diasporos politikos prioritetus, grįžimo į Lietuvą skatinimo iniciatyvas, pabrėždamas savivaldybių vaidmenį kuriant palankias sąlygas grįžtantiems. Su Rietavo savivaldybės meru Antanu Černeckiu Užsienio reikalų ministerijos atstovas aptarė ryšių su diasporos bendruomenėmis stiprinimo ir kraštiečių grįžimo į Lietuvą skatinimo galimybes, konsultacijų centro „Grįžtu LT“ ir Rietavo rajono savivaldybės bendradarbiavimą. Pasidžiaugta sėkmingo iš užsienio grįžusių kraštiečių įsikūrimo Rietavo savivaldybėje istorijomis, aptartas vietos savivaldybės įsitraukimas į veiklas, skirtas ryšiu su užsienyje gyvenančiais tautiečiais palaikyti, parama smulkiajam verslui ir investicijoms palankios aplinkos kūrimas.

2025 m. spalio 3 d. Lietuvos ambasadoje Nyderlanduose surengta tradicinė Studentų diena, kasmet suburianti šalyje gyvenančių diasporos jaunimą. Renginio metu pristatyta ambasados veikla, piliečių iniciatyvos, lietuvių bendruomenės veikla Nyderlanduose ir galimybės Lietuvoje. „Studentai ir visi Lietuvos diasporos atstovai, įgiję žinių ir tarptautinės patirties, visada yra laukiami Lietuvoje. Jūsų gebėjimai, įgūdžiai ir entuziazmas gali daug prisidėti prie mūsų valstybės augimo“, – sveikindamas renginio svečius, sakė Lietuvos ambasadorius Neilas Tankevičius. Renginyje pristatytos jaunimui skirtos iniciatyvos, skatinančios grįžti į Lietuvą, – stažuoti, praktikuoti ir programų Lietuvoje duomenų bazę ir konsultacijų centro „Grįžtu LT“ veiklą. Studentai domėjosi apie darbo ir studijų galimybes,

valstybės teikiamą paramą grįžtantiems. Renginyje studentai taip pat supažindinti su pilietiškumo ugdymu, kultūrine veikla ir savanorystės galimybėmis. Apie savo veiklą papasakojo Lietuvos jaunimo Nyderlanduose sąjunga, apie galimybes diasporos jaunimui pasidalijo NATO atstovė, Lietuvos šaulių sąjungos ir „Blue/Yellow for Ukraine“ atstovai pakvietė prisijungti prie jų veiklos Nyderlanduose.

2025 m. spalio 9 d. užsienio reikalų viceministrė A. Plepytė susitiko su Australijos lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininke, LR Seimo ir PLB komisijos nare, atstovaujanti lietuvių bendruomenėms Rytų Azijos ir Okeanijos regione, Rasa Mauragis. Susitikime aptartos Australijos lietuvių bendruomenės ir Rytų Azijos ir Okeanijos regione gyvenančių lietuvių aktualijos bei artėjantis Australijos lietuvių bendruomenės Krašto tarybos suvažiavimas. Viceministrė A. Plepytė padėkojo Krašto valdybos pirmininkei už bendruomenės telkimą ir lietuviškos tapatybės puoselėjimą Australijoje. „Australijos lietuviai yra ryškus pavyzdys, kaip toli nuo Tėvynės galima puoselėti lietuvių ir perduoti ją ateities kartoms“, – susitikimo metu sakė viceministrė. R. Mauragis pristatė pasirengimą spalio 24–26 d. Kanberoje suplanuotam 41-ajam Australijos lietuvių bendruomenės Krašto tarybos suvažiavimui, kurio metu ketinta minėti ir Australijos lietuvių bendruomenės 75 metų jubiliejus. Australijos lietuvių bendruomenė įkurta 1950 m., reorganizavus 1929 m. Sidnėjuje įkurtą Australijos lietuvių draugiją. Australijos lietuvių bendruomenės Krašto valdyba atstovauja Australijoje gyvenančių lietuvių interesams valdžios institucijose, rūpinasi bendruomenės veiklos finansavimu ir koordinuoja apylinkių veiklą. Šiuo metu Australijoje gyvena daugiau nei 19 000 lietuvių kilmės asmenų.

2025 m. spalio 14 d. užsienio reikalų viceministrė A. Plepytė pasveikino į pirmąjį rudens sesijos posėdį susirinkusius LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (LRS–PLB) komisijos narius. „Tris dešimtmečius dirbanti komisija – tai išskirtinis Seimo narių, diasporos atstovų ir šalies institucijų partnerystės pavyzdys“, – sakė A. Plepytė. Pasak viceministrės, tai, kad LRS–PLB komisijos sesija vyksta spalį – diasporos mėnesį, – suteikia simbolinę progą įvertinti ne tik diasporos politikos svarbą, bet ir pasiektą pažangą – valstybės įsitraukimas į šią sritį kaip niekad aktyvus: įvairiose susijusiose veiklose dalyvauja beveik 100 valstybės ir savivaldos institucijų, didėja veiklų finansavimas, įvairių iniciatyvų skaičius, planuojama, viršys 240. „Naujojoje Vyriausybės programoje – daugiau nei dvidešimt svarbių įsipareigojimų: tai – ir lituanistinio švietimo bei kultūros paveldo puoselėjimas, grįžimo į Lietuvą skatinimas, reintegracija, pilietybės klausimai, elektroninių paslaugų plėtra ir kita“, – kalbėjo A. Plepytė. Viceministrė akcentavo lietuvių ir tautinės tapatybės puoselėjimo užsienyje svarbą bei tai, kad bendradarbiavimas ir ryšys su diaspora itin reikšmingas Lietuvos nacionaliniam saugumui, šalies ekonominiam konkurencingumui, diasporos grįžimo į Tėvynę skatinimui. LRS–PLB komisija Seime posėdžiavo spalio 14–16 d. Jos darbotvarkėje buvo numatyti klausimai, susiję su Pilietybės įstatymo nuostatų tobulinimu, Lietuvai svarbaus nekilnojamojo kultūros paveldo užsienyje apsauga, konsulinių paslaugų teikimo užsienyje gerinimu, lituanistinio švietimo stiprinimu, diasporos politikos veiksmingumo didinimu, užsienio lietuvių bendruomenių veiklos skatinimu, ir kiti.

2025 m. spalio 15 d. užsienio reikalų viceministrė A. Plepytė su PLB pirmininke D. Henke, PLB valdybos atstovais ir PLB seimo prezidiumo pirmininku Artūru Žiliu

aptarė prioritetinius Užsienio reikalų ministerijos ir PLB bendradarbiavimo projektus bei planuojamus renginius. Viceministrė padėkojo PLB už indėlį puoselėjant lietuviybę, pabrėžė PLB sukauptos patirties ir ryšių svarbą Lietuvai siekiant strateginių tikslų.

2025 m. spalio 16 d. užsienio reikalų ministras K. Budrys dalyvavo Vilniuje vykusioje Lietuvos savivaldybių asociacijos „Auksinių krivūlių“ apdovanojimų ceremonijoje ir įteikė Šiaulių miesto savivaldybei apdovanojimą už ryšių su diaspora stiprinimą bei kraštiečių grįžimo skatinimą. „Džiaugiamės ir dėkojame visoms Lietuvos savivaldybėms už tai, kad aktyviai dalyvauja grįžimo į Lietuvą skatinimo veiklose. Savivaldybių iniciatyvos ir pastangos yra itin reikšmingos – ne tik stiprinami ryšiai su diaspora, skatinami grįžti tautiečiai, bet ir kuriama tvari bei atvira Lietuva, kurioje gera gyventi, dirbti ir kurti savo ateitį“, – perduodamas apdovanojimą Šiaulių miesto savivaldybės vicemerui Justinui Švėgždai, sakė ministras K. Budrys. Ministro teigimu, šiemet Šiaulių miesto savivaldybė išsiskyrė nuosekliomis pastangomis palaikyti ryšį su užsienyje gyvenančiais šiauliečiais, kurti palankias sąlygas grįžtantiems, pritraukti aukštos kvalifikacijos specialistų, teikdama paramą verslui ir šeimoms, užtikrindama vaikų integraciją mokyklose, skirdama stipendijų sportininkams ir įgyvendindama daug kitų iniciatyvų. „Dauguma diasporos atstovų, planuojančių grįžti į Lietuvą, pasuka į savo gimtąsias savivaldybes“, – pabrėžė ministras. „Auksinių krivūlių“ apdovanojimai – svarbiausias kasmetinis Lietuvos savivaldybių asociacijos renginys, skirtas labiausiai pasižymėjusioms Lietuvos savivaldybėms už nuopelnus valstybei ir vietos bendruomenėms įvertinti.

2025 m. spalio 16 d. už ilgametį nuoširdų darbą puoselėjant lietuviybę svetur ir ypatingus nuopelnus Tėvynei apdovanota aktyvi JAV lietuvių bendruomenės narė D. R. Čyvas – jai įteiktas Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ medalis. „Šis apdovanojimas simbolizuoja mūsų bendrystę – tai, kad Lietuva yra ten, kur plaka lietuvių širdis. Juo dėkojame Dainai Čyvas už ilgametį darbą lietuvių bei Lietuvai: už tarnystę Lietuvos laisvės siekiui, kai Lietuva buvo okupuota, už mūsų istorijos puoselėjimą, aktyvią veiklą JAV lietuvių bendruomenėje ir Šiaurės Amerikos ateitininkų sąjungoje, už saugomą ir auginamą legendinės stovyklos „Dainava“ dvasią“, – sveikindama laureatę, sakė viceministrė A. Plepytė. D. Čyvas, sovietmečiu lankydamosi okupuotoje Lietuvoje, susitikdavo su pagrindžio veikėjais, slapta gabendavo nuotraukas ir „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ mikrofilmus, JAV dalydavosi šia informacija su „Amerikos balso“ redakcija. Jos ilgametis darbas Palaimintojo Jurgio Matulaičio katalikų misijoje Lemonte, įvairių renginių – bendruomenės dienų, sielovados konferencijų, stovyklų vaikams – organizavimas įrodo atsidavimą lietuvių bendruomenei. Pastaraisiais metais D. Čyvas itin rūpinasi įamžinti Šv. Kazimiero seserų vienuolyno Market parke (*Marquette Park*), Čikagoje, istoriją: renka ir sistemina archyvinę medžiagą, kuria būsimo muziejaus turinį, siekia išsaugoti ateities kartoms vienuolyno seserų, dirbusių lietuviškoje mokykloje ir liginėje, nuveiktus darbus. D. Čyvas yra aktyvi JAV lietuvių bendruomenės Krašto valdybos, Šiaurės Amerikos ateitininkų sąjungos tarybos, Sendraugių ateitininkų stovyklos organizatorė, puoselėjanti „Dainavos“ stovyklos dvasią. Užsienio reikalų viceministrė apdovanojimą D. Čyvas įteikė režisierės Ramunės Rakauskaitės dokumentinio filmo „Toks kaimas Amerikoje“ premjeros Vilniuje metu. Filme pasakojama apie 1955 m. pietinėje Mičigano

valstijos dalyje JAV lietuvių įsteigtą „Dainavos“ stovyklą, tapusią svarbiu JAV lietuvių kultūros centru.

2025 m. spalio 19 d. Vašingtone vyko 9-asis Lietuvos ir Lenkijos ambasadų JAV kartu su Montgomerio bėgimo klubu suorganizuotas simbolinis Laisvės bėgimas, skirtas Lietuvos, Lenkijos ir JAV didvyrio Tado Kosciuškos, atkaklaus kovotojo už laisvės, tautų apsisprendimo ir žmogaus orumo principus, atminimui pagerbti. Kartu su Lenkijos ambasados vadovu bėgimo dalyvius pasveikinęs Lietuvos ambasadorius JAV Gediminas Varvuolis pabrėžė, kad bendras Lietuvos, Lenkijos ir JAV dalyvavimas simbolizuoja tvirtą transatlantinį ryšį ir ilgalaikį mūsų šalių bendradarbiavimą, pagarbą praeičiai ir mūsų buvimą su tais, kurie gina laisvę ir demokratiją. „Šiandien, Ukrainai kovojant su brutalia Rusijos karine agresija, dar labiau išryškėja idėjų, kurias gynė Tadas Kosciuszka – laisvės, tautų apsisprendimo, žmogaus orumo ir solidarumo – aktualumas. Tado Kosciuškos kova dėl laisvės mums primena, kad šios vertybės nėra savaime duotos – jos reikalauja ryžto, pasiaukojimo ir vienybės“, – sakė ambasadorius G. Varvuolis. Šiais metais Laisvės bėgimas subūrė rekordinį – 500 užsiregistravusių bėgikų – skaičių. Bėgime dalyvavo užsienio šalių diplomatai, JAV institucijų atstovai, lietuvių, lenkų diasporos atstovai ir kiti. Suaugusieji bėgo 5 km, vaikams surengtas 1 km bėgimas.

2025 m. spalio 23–24 d. Londone vyko Lietuvos prekybos rūmų Jungtinėje Karalystėje renginiai, skirti lietuvių bendruomenei, verslo atstovams ir išeivijos visuomenininkams. Jų metu pristatytos grįžimo į Lietuvą galimybės, konsultacijų centro „Grįžtu LT“ veikla, aptartas diasporos bendradarbiavimas su Lietuvos savivaldybėmis ir jų siūloma pagalba grįžtantiems gyventi Lietuvoje. „Džiaugiamės matydami savivaldybių lyderystę – jos ne tik kuria darbo vietas ir sudaro palankias sąlygas grįžtantiems, bet ir palaiko tiesioginius ryšius su užsienyje gyvenančiais kraštiečiais. Lietuvos regionai tampa vis reikšmingesniais pramonės, technologijų ir bendruomeninio gyvenimo centrais“, – diskusijų metu pabrėžė Užsienio reikalų ministerijos Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas T. Kubilius, akcentuodamas augantį savivaldybių išitraukimą į grįžimo į Lietuvą skatinimo iniciatyvas. Lietuvos ambasadoje Londone vykusiame grįžimo į Lietuvą galimybių forume, kurį iš dalies finansavo Užsienio reikalų ministerija, lietuvių bendruomenės atstovai galėjo susipažinti su savivaldybių pasirengimu priimti grįžtančiuosius, siūlomomis darbo, būsto, švietimo, turizmo ir bendruomeninio išitraukimo galimybėmis. Verslo atstovams ir diasporos profesionalams skirtame renginyje „Verslo misija Lietuva – JK 2025“ daugiausiai dėmesio skirta investavimo Lietuvoje galimybėms, grįžtančiųjų verslumo skatinimui, diasporos išitraukimui į Lietuvos ekonominį augimą. Diskusijų metu pabrėžta, kad Jungtinėje Karalystėje ir kitose šalyse gyvenantys įvairiose profesinėse srityse dirbantys diasporos lietuviai yra strateginis Lietuvos konkurencingumo elementas, galintis prisidėti prie šalies ekonomikos ne tik sugrįžus gyventi, bet ir nuotoliniu būdu įgyvendinant projektus Lietuvoje. Renginiai Londone suorganizuoti bendradarbiaujant su Lietuvos ambasada Londone, Užsienio reikalų ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijomis, Lietuvos savivaldybių asociacija.

Lietuvos Respublikos Prezidentas ir išeivija

2025 m. birželio 9 d. pirmoji ponia Diana Nausėdienė Tokijuje susitiko su Japonijos lietuvių bendruomenės aktyvu. „Noriu nuoširdžiai padėkoti kad ir nedidelei, tačiau išties aktyviai mūsų bendruomenei Japonijoje. Esate mūsų dvasia, mūsų kalbos ir kultūros saugotojai, puoselėtojai ir skleidėjai toli nuo Lietuvos esančioje šalyje. Nepamirškite, kad kiekvieną dieną atstovaujate Lietuvai, o tai ne tik garbė, bet ir atsakomybė. Džiugu matyti ir konstatuoti, kad pagal tai, kaip Japonijoje sutinkami lietuviai, galima tvirtai teigti, jog šioje valstybėje turime gerą vardą“, – sakė D. Nausėdienė. Pirmoji ponia paragino bendruomenės narius toliau skleisti kultūrą ir tiesti bendruomeninius tiltus, išlaikyti tautiškumą, puoselėti tradicijas, plėtoti kultūrinius ryšius su Lietuva. Pasak D. Nausėdienės, ne mažiau svarbios yra ir galimybės lietuviams susitikti bei pažinti vieniems kitus, palaikyti tarpusavio ryšį, dalytis informacija bei žiniomis, teikti tarpusavio pagalbą. Tokijuje veikia 2019 m. įkurta lituanistinė mokykla „Pelėdžiukai“, kurioje mokosi 7 mokiniai, dirba 1 mokytoja. Pamokos vyksta kartą per mėnesį Lietuvos Respublikos ambasados Japonijoje patalpose. Mokykla glaudžiai bendradarbiauja su Japonijos lietuvių bendruomene. Skaičiuojama, kad Japonijoje šiuo metu gyvena apie 300–360 Lietuvos piliečių.

2025 m. birželio 16 d. LR Prezidentas G. Nausėda pasveikino pasaulio lietuvių jaunimą, pradėdantį Islandijoje vykstantį savo XVIII kongresą „Skirtingi keliai – vienas tikslas“. Sveikinimo žodyje Prezidentas pažymėjo, kad iš skirtingų pasaulio kampelių susibūrę, optimizmo ir konstruktyvios energijos kupini jauni žmonės siekia aktyviai kurti Lietuvą, tvirtai remdamiesi į savo tapatybę ir mūsų bendrą istoriją. „Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, vienijanti per tris dešimtis jaunimo organizacijų visame pasaulyje, yra gyvas tinklas, prisidedantis prie Lietuvos valstybės kūrimo, ir patikimas mūsų ramstis pasaulyje. Jūs esate šandienos ir rytojaus lyderiai, o Jūsų veikla bei pasiekimai užsienyje stiprina mūsų šalies vardą ir autoritetą“, – rašoma šalies vadovo sveikinime. Prezidentas pasidžiaugė, kad jau penkerius metus sugrįžtančių į Lietuvą piliečių skaičius yra didesnis nei išvykstančių, o daugiau nei ketvirtadalis visų pasirinkusiųjų grįžti į Lietuvą – jaunosios kartos atstovai. Naudodamasis proga Prezidentas priminė, kad Lietuva siūlo įvairias paskatas grįžtančiam diasporos jaunimui – tiek skatindama studijuoti, tiek sudarydama palankias sąlygas kurti verslus bei siekti karjeros viešajame ir privačiame sektoriuose, tiek kurdama palankią aplinką jaunam žmogui augti, kurti ir įsitvirtinti. „Kiekvienas Jūsų yra laukiamas su savo patirtimi, idėjomis, savo svajonių Lietuvos vizija“, – į jaunuosius pasaulio lietuvius kreipėsi šalies vadovas. Prezidentas padėkojo diasporos jaunimui už vienybę remiant Ukrainą, už tai, kad Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga neliko abejinga Ukrainos skausmui: nuo pat karo pradžios organizavo paramos akcijas, rinko lėšas ir humanitarinę pagalbą, rašė laiškus savo šalių valdžios atstovams, bei pakvietė ir toliau tvirtai palaikyti Ukrainą. „Tikiu, kad ir toliau vieningai sieksime bendrų tikslų ir kartu kursime Lietuvos ateitį. Kad ir kur būtumėte, esate ir būsite neatsiejama mūsų tautos dalis“, – savo sveikinime patikino šalies vadovas.

2025 m. birželio 18 d. Prezidentūroje pirmoji ponia D. Nausėdienė susitiko su „Lietuvių išeivijos studentų stažuotės“ (LISS) programos dalyviais. „Iš visos širdies sveikinu jus atvykus į Lietuvą – savo šaknų, kultūros ir istorijos tėvynę. Lietuva – ne tik žemė, kurioje gimė mūsų protėviai, bet ir širdžių šalis, kurią nešiojamės, kur bebūtume. Nors gyvenate

toli, svetur, tačiau šiandien esate pačioje lietuviškumo širdyje“, – sveikindama programos dalyvius, sakė D. Nausėdienė. Pirmosios ponios žodžiais, lietuviai – diasporinė tauta, todėl mūsų valstybei labai svarbu, kad svetur gyvenantys tautiečiai iš kartos į kartą išsaugotų lietuvių kalbą, kultūrą, tradicijas, o per jas – ir glaudų ryšį su Lietuva. „Labai vertiname jūsų, mūsų diasporos jaunimo, pastangas giliau susipažinti su modernia ir šiuolaikine Lietuva. Vertiname JAV ir Kanados lietuvių indėlį puoselėjant lietuvių, pristatant Lietuvos kultūrą ir istoriją už Atlanto, stiprinant ekonominius, mokslinius, kultūrinius ryšius“, – kalbėjo D. Nausėdienė. Pirmoji ponia pabrėžė, kad Lietuvoje yra daug galimybių pritaikyti užsienyje įgytas žinias ir tarptautinę patirtį. Tai liudija ir statistika – jau penkerius metus sugrįžtančiųjų į Lietuvą skaičius yra didesnis nei išvykstančiųjų. Pirmosios ponios teigimu, LISS suteikia unikalią progą atrasti Lietuvą ne tik per muziejus ar istorines vietas, bet ir per gyvą patirtį, bendravimą, darbą profesinėse srityse. Nuo 2009 m. vykdoma LISS programa suteikia galimybę JAV ir Kanadoje gyvenantiems lietuvių kilmės bakalaurų studijų ir magistrantūros studentams atlikti stažuotes Lietuvoje, pažinti modernią Lietuvą, atrasti savo tautinį identitetą, sustiprinti ryšius su Lietuva bei tapti jaunaisiais Lietuvos ambasadoriais užsienyje. LISS programą organizuoja JAV lietuvių bendruomenė, remia lietuvių fondas (JAV) ir Kazickų šeimos fondas (JAV). 2025 m. jaunųjų diasporos atstovų galimybė dalyvauti programoje iš dalies finansuojama Užsienio reikalų ministerijos Lietuvos diasporos organizacijų projektų konkurso lėšomis. Šiemet LISS dalyvauja septynioliktoji programos karta – 28 lietuvių kilmės studentai iš JAV ir Kanados.

2025 m. birželio 19 d. Prezidentūroje D. Nausėdienė susitiko su programos „Bring Together Lithuania 2025“ dalyviais. Pirmoji ponia pasidžiaugė jaunųjų diasporos atstovų ryžtu ir užsidegimu puoselėti lietuvių ir stiprinti ryšius tiek lietuvių diasporos viduje, tiek išorėje. „Turite unikalią progą atrasti Lietuvą per gyvą asmeninę patirtį, per bendravimą, per darbą profesinėse srityse. Susipažinti su modernia, kuriančia šiuolaikine Lietuva: su mokslu, kuris keičia pasaulį, su verslu, kuris kuria pridėtinę vertę, ir su žmonėmis, kurių akyse dega rytojūs. Kartu leidžiatės į vidinę kelionę – ieškodami ir atrasdami save kaip lietuvius“, – sakė D. Nausėdienė. Pirmoji ponia padėkojo programą remiančiam bei globojančiam Kazickų šeimos fondui. Pasak D. Nausėdienės, jo ilgametė filantropinė veikla Lietuvoje yra pavyzdys kiekvienam iš mūsų, nepaisant amžiaus ir gyvenimo patirties. Taip pat padėkota susitikime dalyvavusiai mokslų daktarei, žurnalistei, verslininkei, filantropi, Kazickų šeimos fondo prezidentei Jūratei Kazickaitei.

2025 m. birželio 28 d. LR Prezidentas G. Nausėda pasveikino XI Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės organizatorius ir dalyvius. Pasak šalies vadovo, 2025 metų renginys – svarbus įvykis, kuris parodo, kad ten, kur bendruomenė aktyvi ir kur daina jungia kartas, meilė Lietuvai įveikia bet kokią atstumą. „Praėjusiais metais minėjome Lietuvos dainų šventės šimtmetį. Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventė – neatskiriama šios gražios tradicijos, kuriančios mūsų valstybę bei valstybingumą, dalis. Ji atskleidžia kilnias pastangas saugoti ir iš kartos į kartą perduoti lietuvių kalbą, kultūrą ir tapatybę. Šventės metu dar labiau išryškėja patriotiškumas, pilietinė pareiga ir meilė Tėvynei kaip esminės vertybės, kurių šiandien siekiame“, – sakė Prezidentas vaizdo sveikinime. Šalies vadovas padėkojo visiems Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės organizatoriams ir dalyviams už sunkų darbą, atsidavimą ir pasiaukojimą, kuris lietuviškai dainai leidžia skambėti plačiai ir

garsiai. Prezidentas taip pat pakvietė juos tikėti Lietuva – valstybe, kuri telkia, stiprina ir tampa svetingais namais, atvirais visiems pasaulio lietuviams, kurie į Lietuvą gali sugrįžti, Lietuvoje kurti, studijuoti, dirbti ir gyventi. XI Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventė „Viena šeima – viena tauta“ birželio 27–29 d. vyko Klivlande (JAV).

2025 m. liepos 3 d. LR Prezidentas G. Nausėda drauge su pirmąja ponia D. Nausėdienė Palangoje atidarė XII pasaulio lietuvių sporto žaidynes – keturias dienas trukusias pasaulio lietuvių sporto varžybas, subūrusias apie 3 000 dalyvių iš 38 šalių. „Kiekvieną kartą čia pajuntu ypatingą dvasią – tai geros energijos užtaisas, savitarpio pagarbos ir tikro, nuoširdaus pozityvumo šaltinis. Džiaugiuosi matydamas jus visus čia susirinkusius – jūsų buvimas, jūsų vienybė liudija: Lietuva yra stipri. Lietuva yra amžina“, – į žaidynių dalyvius kreipėsi valstybės vadovas. Sveikinimo kalboje Prezidentas pabrėžė, kad žaidynės – tai kur kas daugiau nei tik sporto varžybos. „Tai gyvas mūsų tautos vienybės ir stiprybės įrodymas. Graži šventė, kurioje laimime visi. Šiandien visi čia susirinkome tam, kad parodytume – mes mylime Lietuvą, nepamirštame jos ir nuolat ją nešiojamės savo mintyse. Lietuva yra ten, kur plaka lietuviškos širdys“, – sakė šalies vadovas.

Pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyvius pasveikino ir pirmoji ponia: „Šios žaidynės – tai įrodymas, kad laikas nepajėgus įveikti lietuviybės šaknų, o atstumas negali išskirti. Nuoširdžiai dėkoju jums ir jūsų tėvams, seneliams, kurie išsaugojo lietuviybę ir perdavė jums meilę gimtajam kraštui. Iš visos širdies sveikinu žaidynių sportininkus – jumyse gyva stipri lietuviybės dvasia.“

2025 m. liepos 7 d. LR Prezidentas G. Nausėda pasveikino XVIII PLB seimą, susirinkusį į susitikimą, kuris liudija gyvą tautos ryšį, neblėstančią vienybę ir galią. „Savo pavyzdžiu Jūs rodote, kad Lietuva – ne tik nepriklausoma demokratinė valstybė tarp Baltijos jūros, Dzūkijos girių ir Aukštaitijos ežerų, bet ir pasaulio bendruomenė, kuri nepalaužia rūpintis savo Tėvyne“, – vaizdo sveikinime sakė šalies vadovas. Jis pasidžiaugė, kad lietuvių diaspora įneša svarų indėlį į Lietuvos saugumą ir palaiko vertybes, kurias Rusija pamina kare prieš Ukrainą. Visi, kas širdyje saugo Lietuvą, turi būti pasirengę ją visais būdais ginti. Pasak Prezidento, vienu iš jautresnių klausimų išlieka pilietybės išsaugojimas. Tauta turi stengtis padaryti viską, kad tautiečiai išlaikytų ryšį su Tėvyne – tiek teisinį, tiek emocinį. „Kviečiu Pasaulio lietuvių bendruomenės seimą ir toliau kurti vieną Lietuvą – teisingą, modernią ir artimą visiems savo žmonėms. Linkiu delegatams prasmingų diskusijų, o visiems pasaulio lietuviams – susitelkimo ir vienybės. Tegul mūsų bendros pastangos stiprina Lietuvą!“ – sakė šalies vadovas.

2025 m. liepos 10 d. Airijoje pirmoji ponia D. Nausėdienė lankėsi Malahaido bibliotekos lietuviškų knygų sekcijoje. Pirmoji ponia susitiko su administracijos atstovais, jai buvo pristatytos bibliotekos iniciatyvos, skirtos lietuvių diasporai. „Jau tapo gražia ir malonia tradicija įvairiose šalyse veikiančiose bibliotekose atrasti lietuviškų knygų kampelį – tikrą lietuviybės oazę. Džiaugiuosi, kad ir šis apsilankymas patvirtina šią taisyklę. Norėčiau padėkoti už tą tikrą ir nesuvaidintą rūpestį Lietuvos ir jos kultūros istorijos sklaidai“, – sakė D. Nausėdienė. Pirmoji ponia akcentavo, kad bibliotekos šiandien yra ne tik informacijos, žinojimo ir pažinimo erdvės, bet ir pokalbio, diskusijos ir kelio link tiesos vietos. „Džiaugiuosi, kad turime progą dar ir dar kalbėti apie Lietuvą – ilgą valstybingumo istorijos šalį, kurios ir šiandieninius kultūros pasiekimus turime skleisti pasaulyje. Ačiū visiems, kad šią

bibliotekų ir bibliotekininkų misiją vykdomė su tokiu atsidavimu ir atsakomybe“, – kalbėjo D. Nausėdienė. Pirmoji ponia – ankstyvojo skaitymo Lietuvoje globėja – pabrėžė šios iniciatyvos prasmę ir naudą. „Tėvų, globėjų ankstyvasis ryšys su vaikais – viena iš esminių asmenybės ugdymo ir įrankių, skirtų pasaulio pažinimo džiaugsmui, susiformavimo sąlygų. Todėl ir santykis su knyga – itin parankus ir prasmingas būdas šį ryšį skatinti, puoselėti bei palaikyti. Juk mūsų visų tikslai tie patys – ugdyti smalsias ir pilietiškas asmenybes“, – teigė D. Nausėdienė. Pirmoji ponia padėjo Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai, Lietuvos ambasados Airijoje kolektyvui ir lietuvių bendruomenės nariams už iniciatyvą, kurią įgyvendinus Airijos lietuviai, ypač lituanistinių mokyklų moksleiviai ir jų mokytojai, gali Airijos bibliotekose rasti ir skaityti lietuvių rašytojų klasikų ir šiuolaikinių kūrėjų knygas lietuvių ir anglų kalbomis. Šiuo metu specialiame fonde yra 34 knygos. Pirmoji ponia šį fondą papildė naujomis dovanomis: lietuvių diasporos skaitytojams skirtomis knygomis lietuvių kalba ir airių skaitytojams skirtomis pažintinėmis knygomis apie Lietuvą anglų kalba.

2025 m. liepos 12 d. Dubline LR Prezidentas G. Nausėda su pirmąja ponia D. Nausėdiene susitiko su Airijos lietuvių bendruomene. Susitikimo metu aptartos Lietuvos politinės aktualijos, LR pilietybės išsaugojimo, bendruomenės telkimo klausimai. Prezidentas pabrėžė vertinantis tai, kad Airijos lietuviai rūpinasi lietuviybės išsaugojimu, puoselėja lietuvių kalbą ir buriasi į aktyvias bendruomenes. Pasak šalies vadovo, dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis nepaprastai svarbi pasaulio lietuvių vienybė. „Norėčiau, kad ir Jūs dažniau pagalvotumėte apie Lietuvą kaip apie šalį, kurioje galima būtų kurti savo gyvenimą. Galbūt ne šiandien, galbūt ne rytoj, galbūt ir ne po dvejų metų, bet vis dėlto pagalvokite, pasvajokite apie tai“, – sakė Prezidentas. Skaičiuojama, kad Airijoje gyvena iki 70 tūkst. lietuvių. Tai yra trečia didžiausia užsienio lietuvių bendruomenė pasaulyje po Jungtinių Amerikos Valstijų ir Jungtinės Karalystės. Nuo 2021 m. Airijos mokyklose lietuvių kalba dėstoma kaip pasirenkamoji užsienio kalba, o nuo 2022 m. mokiniams suteikta galimybė laikyti lietuvių kalbos valstybinį brandos egzaminą pagrindiniu arba aukštesniu lygiu.

2025 m. liepos 12 d. Dubline pirmoji ponia D. Nausėdienė susitiko su lietuvių kalbos mokytojais, mokančiomis lietuvių kalbos lituanistinėse ir Airijos vidurinėse mokyklose. Pirmoji ponia pasidžiaugė, kad Airijos lietuviams pavyko sukurti didžiausią šiuo metu veikiančią lituanistinę mokyklą užsienyje, taip pat tuo, kad vietos bendruomenės atstovai yra aktyvūs dainų švenčių ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyviai. „Jūs galima pavadinti Lietuvos pasaulyje kūrėjais – mūsų tauta, palikusi savo kalbos, kultūros, mokslo, verslo pėdsakus visame pasaulyje, išgarsino ir sustiprino Lietuvos valstybę. Esame matomi, atpažįstami, įsitraukę į svarbiausius pasaulyje vykstančius politinius, ekonominius, kultūros procesus. Lietuvos valstybę kuriama visų – tiek Lietuvoje gyvenančių, tiek diasporos – rankomis“, – sakė D. Nausėdienė.

Pirmosios ponios žodžiais, džiugina ir lituanistinių mokyklų užsienyje raida, vykstantys ilgai laukti pokyčiai: mokykloms skiriamas finansavimas, suteikiama mokymo priemonių, mokytojams sudaromos sąlygos tobulėti, daugėja mokinių, plečiasi veiklos, įsitraukia vis daugiau šeimų. D. Nausėdienės teigimu, vienas iš esminių siekių – padėti visiems lietuvių kilmės ir iš Lietuvos žemės kilusiems asmenims atsigręžti į mūsų valstybę kaip į kultūrinį savasties centrą, padėti atkurti jiems ryšius su tėvų ir protėvių žeme. Glaudesni ryšiai

gali būti plėtojami ekonominio, kultūrinio bendradarbiavimo, visuomeninio, pilietinio aktyvumo junginiais, lituanistiniu ugdymu. „Kaupkime jėgas, auginkime, stiprėkime. Litu- anistiniuose forumuose nustatytas tikslas, virtęs valstybės politikos gaire ir vykdomosios valdžios siekiu, kad 2030 metais 20 procentų lietuvių kilmės vaikų lankytojų lituanistines mokyklas užsienyje, turi tapti realybe. Mes ieškome ir toliau ieškosime bendrų sprendimų, kaip padėti jums dirbant reikšmingą lituanistinio švietimo darbą“, – teigė D. Nausėdienė. Pirmoji ponia apibendrino, kad lituanistinės mokyklos užsienyje – tai Lietuvos valstybės tęsinys, svarbus mūsų valstybės augimo dėmuo, per jas ne tik užsimezga glaudesnis išievių santykis su valstybe, bet ir įgyvendinama sugrąžinimo į Lietuvą politika.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos duomenimis, Airijoje veikia 11 lituanistinių mokyklų, jose mokosi per 700 vaikų ir jaunuolių, dirba daugiau kaip 100 mokytojų. Airijos bendrojo ugdymo mokyklose lietuvių kalba turi tokį patį statusą, kaip ir kitos pasirenka- mosios užsienio kalbos, pvz., prancūzų, vokiečių, ispanų, italų. Lietuvių kalbos gali moky- tis ne tik lietuviai, bet ir kiti norintieji. Nuo 2022 m. yra galimybė laikyti valstybinį lietuvių kalbos brandos egzaminą pagrindiniu arba aukštesniojo lygiu.

2025 m. rugsėjo 2 d. vizito Suomijoje metu pirmoji ponia D. Nausėdienė lankėsi Espo mieste veikiančioje mokykloje „Ruusutorppa“, kurioje vyksta ir lituanistinės pamokos. Pirmoji ponia bendravo su Espo miesto savivaldybės atstovais, mokyklos vadovais, moky- tojais ir mokiniais, apžiūrėjo mokymuisi, popamokinei veiklai skirtas erdves, taip pat šioje ugdymo įstaigoje įrengtą slėptuvę. Lituanistinę klasę mokykloje „Ruusutorppa“ po pamo- kų lanko vaikai iš Espo miesto. Gimtosios kalbos mokymasis yra savanoriškas, juo papildomas bendrasis ugdymas Suomijoje gyvenantiems kitataučiams vaikams. Suomijoje nėra neformalių lituanistinių mokyklėlių, tačiau galimybę vaikus mokyti lietuvių kalbos, Lietu- vos istorijos ir kultūros suteikia Suomijos nacionalinė švietimo sistema. Šiuo metu lituanis- tinė klasė veikia mokykloje „Ruusutorppa“, kurioje mokosi 11 mokinių.

2025 m. rugsėjo 23 d. vizito Niujorke metu pirmoji ponia D. Nausėdienė lankėsi Bru- klino rajone veikiančioje Niujorko Maironio lituanistinėje mokykloje. Čia pirmoji ponia dalyvavo diskusijoje su Rytų pakrantės lituanistinio švietimo vadovais ir mokytojais. Be Niujorko Maironio mokyklos atstovų, joje dalyvavo svečiai iš Aleksandros Kazickienės (Long Ailandas, Niujorkas), Vinco Krėvės (Filadelfija), Dr. Vinco Kudirkos (Naujasis Džersis) mokyklų ir suaugusiųjų E. mokyklos, taip pat Sophie ir Alexanderis Kazickai. „Džiaugiuosi susitikimu su ypatingais, nuostabiais žmonėmis, kurie rūpinasi mūsų jaunąja karta, jos ateitimi, kurie suvokia, kaip svarbu diegti lietuvišką kalbą ir kultūrą, kaip svarbu tai saugoti ir puoselėti. Jūsų veikla – tai ne tik darbas, tai pašaukimas, kuris tiesia tiltą tarp praeities, dabarties ir ateities. Jaučiu, kad esate kūrybingi žmonės, kūrybinga mokykla, ku- rioje idėjos ir fantazijos gali skleistis ir virsti gražiais darbais, auginti vaikų sparnus ir su- teikti jiems galimybę pasijusti tvirtais savo šaknų paveldėtojais“, – sakė D. Nausėdienė. Pirmoji ponia padėkojo mokytojams ir mokyklų vadovams, Kazickų šeimos atstovams ir kitiems, kurių dėka stiprėja tikėjimas, kad lituanistinės mokyklos toliau augs ir klestės.

2025 m. rugsėjo 25 d. LR Prezidentas G. Nausėda su pirmąja ponia D. Nausėdiene lankėsi Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) būstinėje Niujorke, ten susitiko su Niujor- ko lietuvių bendruomene ir dalyvavo iškilmingoje istorinės SLA vėliavos atidengimo cere- monijoje. Šalies vadovas džiaugėsi galėdamas vėl apsilankyti istoriniame pastate, kuriame

jau daugiau nei šimtmetį telkiama lietuviška veikla: „SLA ir Tautos fondas jau beveik 140 metų yra lietuviškosios tapatybės saugotojai Amerikoje. Jūsų pastangos puoselėjant paveldą, pristatant Lietuvos istoriją ir kultūrą yra neįkainojamos“, – sakė Prezidentas. Kalbėdamas apie bendruomenės indėlį, jis padėkojo už lietuviybės išsaugojimą, Maspeto bažnyčios ir SLA pastato išlaikymą, taip pat už aktyvų pilietinį vaidmenį. Šalies vadovas ypač pabrėžė Niujorko lietuvių paramą Ukrainai: „2024-ųjų gruodį bendruomenės surinkta auka yra įspūdingas solidarumo ženklas. Privalome ir toliau telkti palaikymą kovojančiai Ukrainai, jos europiniams bei euroatlantiniams siekiams ir šalies atstatymui. Ukrainos pergalė – mūsų bendras saugumas“, – kalbėjo šalies vadovas.

Prezidentas taip pat paragino diasporą aktyviai jungtis prie Lietuvos šaulių sąjungos veiklos JAV, prisidėti prie nacionalinės gynybos stiprinimo, o jaunimą – pasinaudoti akademinėmis ir profesinėmis galimybėmis Lietuvoje. „Džiaugiuosi matydamas, kad vis daugiau jaunų žmonių atranda Lietuvą, o grįžtančiųjų skaičius jau penkerius metus didesnis už išvykstančiųjų. Grįžimas gali reikšti ne tik gyvenimą Lietuvoje, bet ir investicijas, mokslą, kultūros projektus“, – sakė šalies vadovas. D. Nausėdienė pabrėžė ryšio tarp skirtingų išėivijos kartų reikšmę. „Kažkada sovietmečiu mes žavėjomės girdėdami, kaip JAV lietuviai kovoja už Tėvynės laisvę, kaip beldžiasi į Kongreso narių duris, skelbia deklaracijas, kaip puoselėja lietuviybę. Dabar SLA vėliava išreiškia visų mūsų pastangas išsaugoti Lietuvą, sukurti stiprią Tėvynę. Be Jūsų, be visos lietuvių diasporos Lietuva būtų mažesnė. O būdami kartu, palaikydami vieni kitus mes esame stipresni, esame nenugalimi“, – sakė pirmoji ponja. D. Nausėdienė taip pat perdavė asmeninę padėką visiems, kas prisideda prie lietuviškosios tapatybės saugojimo ir stiprinimo: „Dėkoju už tai, ką darėte ilgus metus, už tai, kad išsaugojote SLA, išsaugojote lietuviybės uostus, už tai, kad kūrėte naujas lietuviškas salas, kad perdavėte lietuvių kalbą, šokį, kultūrą jaunajai kartai.“

2025 m. rugsėjo 25 d. LR Prezidentas G. Nausėda drauge su pirmąja ponja D. Nausėdiene lankėsi Atsimainymo bažnyčioje Maspete. Ši bažnyčia, pastatyta 1962 m. lietuvių išėivių, yra išskirtinis lietuvių kultūros, istorijos ir dvasinio paveldo simbolis. „Esame dėkingi Bruklino vyskupijai už sprendimą išsaugoti šią bažnyčią. Atsimainymo bažnyčia yra bendras Lietuvos, Amerikos lietuvių bendruomenės ir Jungtinių Amerikos Valstijų paveldas, primenantis Antrojo pasaulinio karo siaubą, masines priverstines migracijas bei pavergtų tautų kovą dėl suvereniteto ir laisvės. Šioje kovoje Jungtinės Valstijos atliko itin svarbų vaidmenį“, – sakė Prezidentas. Šalies vadovas taip pat padėkojo Niujorko miesto tarybos nariui Robertui Holdenui bei iniciatyvinei grupei už pastangas išsaugoti šį unikalų statinį: „Šios bažnyčios praradimas būtų nuostolis ne tik Lietuvos paveldui, bet ir viso Niujorko istorinei bei kultūrinei įvairovei.“ Pastatas pelnė Amerikos architektų instituto premiją, turi unikalų architektūrinę ir meninę vertę, sujungia modernų ir tautinį lietuvišką architektūros stilių. Tokio stiliaus statinių Lietuvoje nėra dėl objektyvios priežasties – sovietų okupacijos. Vizito metu Prezidentas ir pirmoji ponja taip pat aplankė šalia esančią lietuvių labdaros organizaciją – Lietuvių katalikų religinę šalpa. Prezidentui bažnyčią aprodė Bruklino vyskupas Robertas J. Brennanas ir Long Ailando lietuvių bendruomenės pirmininkė Ramutė Žukas.

VDU Lietuvių išeivijos institute, Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje

2025 m. gegužės 8 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko paskaita, skirta JAV pirmosios ponios Eleanoros Roosevelt visuomeninei ir politinei veiklai. E. Roosevelt – žmogaus teisių gynėja ir aktyvistė, viena iškiliausių moterų JAV istorijoje ir viena žymiausių šios šalies pirmųjų ponių. Ji išsiskyrė aktyvia veikla moterų teisių srityje ir svariai prisidėjo rengiant Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, priimtą 1948 m. Paskaitą skaitė dr. Magdalena Paluszkievicz-Misiaczek – Krokuvos Jogailos universiteto istorikė ir politologė, Amerikos studijų ir lenkų diasporos instituto docentė. Savo pranešime istorikė pristatė naują E. Roosevelt veiklos tyrimų perspektyvą, ypatingą dėmesį skirdama jos kaip pirmosios ponios vaidmeniui ir pastangoms įtraukti moterų teises į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Renginys vyko anglų kalba.

2025 m. gegužės 9 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko rašytojų Alhierdo Bacharevičiaus ir Julios Cimafejevos (Baltarusija) kūrybos skaitymai ir pokalbis. Moderavo poetas, vertėjas ir literatūros kritikas Marius Burokas. Renginys vyko baltarusių kalba su vertimu į lietuvių. Tai – ne tik literatūrinis susitikimas, bet ir laisvės bei žodžio galiai dedikuota popietė. Buvo kviečiama į gyvą pokalbį su dviem iškiliais baltarusių literatūros balsais – rašytoju A. Bacharevičiumi ir poete J. Cimafejeva. Jų kūryboje telpa tai, kas skauda, tai, kas lieka neištarta, ir tai, ką išdrįstama pasakyti – nepaisant draudimų, cenzūros ir praradimų.

2025 m. gegužės 16 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko dokumentinės fotografijos parodos „Argentinios lietuviai: išvykimai ir sugrįžimai“ atidarymas. Tai – bendras fotografo Mykolo Juodelės ir Argentinios lietuvės Sandros Rivero kūrybinis projektas, kuriame nagrinėjama lietuvių diasporos Argentinoje istorija ir dabartis. Paroda veikė nuo gegužės 16 iki birželio 20 d. Šiuo laikotarpiu vyko parodą lydėję renginiai – paskaitos, ekskursijos ir susitikimai su kūrėjais. Tarpukariu, bėgdami nuo skurdo ir politinio nestabilumo, daugiau nei 30 000 lietuvių emigravo į Argentiną. Tarp jų buvo ir S. Rivero proseneliai Povilas Lipnickas ir Adelė Baršauskaitė, kurie 1925 m. iš Daujėnų valsčiaus išvyko į Buenos Aires. Apie savo lietuviškas šaknis Sandra sužinojo paauglystėje, o ilgai trukusios giminės istorijos paieškos galiausiai ją atvedė į tą pačią Daujėnų bažnyčią, kurioje beveik prieš šimtmetį susituokė jos proseneliai. Paroda „Argentinios lietuviai: išvykimai ir sugrįžimai“ – tai dokumentinis fotopasakojimas, sudarytas iš trijų dalių. Pirmojoje dalyje pasakojama apie Kupiškėnų Szlapelių (Šlapelių) šeimą, XIX a. pabaigoje Patagonijoje įkūrusią Sarmiento miestelį. Šią dalį papildė niekur anksčiau nepublikuoti pirmojo Sarmiento fotografo José Szlapelio (Juozo Šlapelio) kadrai bei dienoraščių ištraukos. Antrojoje dalyje atskleidžiamos Argentinios lietuvių bendruomenių istorijos Buenos Airėse, Rosarijuje, Berise ir Eskelyje, taip pat jaunosios Argentinios lietuvių kartos sugrįžimai į Lietuvą. Trečioji dalis – tai fotosesė apie S. Rivero kelionę į protėvių kaimus Pasvalio rajone, ieškant savo prosenelių gyvenimo pėdsakų. Per dešimt mėnesių trukusias keliones po Argentiną ir Lietuvą kūrėjai rinko archyvinę medžiagą, ėmė interviu iš kelių dešimčių Argentinios lietuvių, lankėsi Argentinios lietuvių bendruomenėse nuo Buenos Airių iki Eskelio ir nuo Rosarijaus iki Sarmiento. Fotografijų ciklą papildė archyvinės nuotraukos, emigrantų

dienoraščių ir laiškų fragmentai, o tekstiniai intarpai perteikia tiek istorinius kontekstus, tiek asmeninius pasakojimus.

2025 m. gegužės 28 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko Mindaugo Kavaliausko nuotraukų archyvo peržiūra, skirta 2000 m. vykusios kelionės į JAV fotografiniams susitikimams su lietuviškąja Amerika bei skirtingų kartų ir emigracijos bangų atstovais. Fotografas apie tuometę kelionę pasakojo: „2000 m. vasario 16 d. atvykau į Čikagą. Tris pavasario mėnesius ten gyvenau. Kovo 24 d. surengiau savo fotografijos parodą Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Įdomumo dėlei būstą kartu su žmona nuomavome pas lietuvius – taip pavyko pabendrauti su gausia Cicero parapijos bendruomene ir lietuviais už jos ribų. Čikagoje, *Northwestern* universiteto bibliotekoje rinkau medžiagą VDU Menų magistrantūros baigiamajam darbui, jį užbaigti ir apginti gegužę grįžau į Lietuvą, o nuo liepos iki rugsėjo vėl buvau JAV. Tiek pavasarį, tiek vasarą ir rudenį JAV nemažai fotografavau. Per objektyvą ieškojau savo Amerikos. Viena ji buvo erdvėse, kompozicijose, topografijoje, infrastruktūros raizginiuose, kita – lietuviškume. Kur bebuvau, kur bekeliauvau, susitikinėju su lietuviais Čikagoje, Vašingtone, kur Lietuvos ambasadoje buvau pakviestas surengti savo fotografijų parodą, Mičigano, Ohajo, Pensilvanijos, Merilendo, Masačusetso valstijose. Po ketvirčio amžiaus daugelis šių fotografijų nuskenuotos pirmą kartą. Per tą laiką daugelis portretuotųjų nuėjo į amžinybę, kiti, portretuotieji vaikais ar jaunuoliais, tapo mokslininkais, visuomenės veikėjais, valstybės žmonėmis.“ Renginyje minėtos fotografijos buvo rodomos pirmą kartą, palydint jas autoriaus komentarais, ištraukomis iš įrašytų pokalbių, susitikimų su JAV lietuviais, įvykusių prieš ketvirtį amžiaus.

M. Kavaliauskas – fotografas, meno kuratorius ir vadybininkas, išleidęs penkis monografinius fotoalbumus. M. Kavaliausko 2000 m. archyvo JAV skaitmeninimą ir sklaidą parėmė Lietuvos kultūros taryba.

2025 m. gegužės 30 d. Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Lietuvių išeivijos institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus surengė seminarų ciklo „Nepamirštini vardai“ renginį, skirtą žymiam JAV lietuvių visuomenininkui, statybos inžinieriui Eugenijui Algimantui Bartkui (1925–2011) atminti. Seminaro metu dr. Daiva Dapkutė pristatė E. Bartkaus nuveiktus darbus Lietuvai, prof. Juozas Skirius apžvelgė Amerikos lietuvių tarybos įkūrimo aplinkybes, istoriją, veiklą bei E. Bartkaus indėlį šioje organizacijoje, o dr. Viva Ona Bartkus pasidalijo prisiminimais apie E. Bartkų ir jo darbus. Renginį moderavo Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus direktorius Arūnas Antanaitis. Seminaras vyko mišriu būdu – gyvai ir nuotoliu.

2025 m. birželio 3 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje surengtas Adamo Michniko tekstų rinktinės „Chamai ir angelai“ pristatymas. Renginyje dalyvavo knygos sudarytojas, žurnalistas, publicistas Rimvydas Valatka, istorikas Tomasz Blaszczyk ir politologas, VDU profesorius Andrzejus Pukszto. Diskusijoje jie ne tik pristatė šią svarbią knygą, bet ir kalbėjo apie A. Michniko intelektualinį palikimą, jo įtaką Lenkijos ir Vidurio Europos politinei kultūrai bei šandienos laisvės kovų prasmę.

2025 m. birželio 13 d. VDU Lietuvių išeivijos institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus surengė seminarų ciklo „Nepamirštini vardai“ renginį, skirtą Ugnei Karvelis (1935–2002) atminti. Renginys prasidėjo dr. Astos Petraitytės-Briedienės paskaita, kurioje pristatyta U. Karvelis biografija ir veikla Lietuvai. Po paskaitos Karolina

Masiulytė-Paliulienė dalijosi asmeniniais prisiminimais apie U. Karvelis. Renginį užbaigė Henriko Gulbino parengtos vaizdo medžiagos peržiūra. Renginį moderavo VDU Lietuvių išėivijos instituto direktorius prof. Egidijus Aleksandravičius.

2025 m. rugsėjo 16 d. VDU *Academia cum laude* naujuosius mokslo metus pradėjo kviesdama savo bendruomenę ir visus susidomėjusiuosius į Leonido Donskio viešąją memorialinę paskaitą „Šok-mūšis: Putinas, Zelenskis ir Trumpas“, kurią skaitė filosofas prof. Gediminas Karoblis. Paskaita vyko Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje. Paskaitos, kuri buvo sudaryta daugiausia iš vaizdo medžiagos, pirmajame veiksmė sužinojome daugiau apie Vladimiro Putino „baletmeisterio“ Boriso Eifmano dvasines ir menines transformacijas išrinkus V. Putiną prezidentu 2012 m. Antrajame veiksmė analizuoti du šokančio V. Putino (2008, 2018) vaizdo įrašai ir palyginami su šokančio Volodymyro Zelenskio (2006) vaizdo įrašais. Trečiajame veiksmė įtraukta šokančio Donaldo Trumpo vaizdo įrašo analizė.

Prof. G. Karoblis humanitarinių mokslų (filosofijos) daktaro disertaciją parengė Vytauto Didžiojo universitete, dirbo Norvegijos mokslų ir technologijos universitete, domisi šokio antropologija, šokio ir judesio fenomenologija, Edmundo Husserlio filosofija.

2025 m. rugsėjo 17 d. įvyko Diuseldorfe gyvenančios menininkės Neringos Naujokaitės fotografijų parodos „Juoda, balta, pilka“ atidarymas. Dalyvavo autorė, menotyrininkė prof. dr. Rasa Žukienė, renginį moderavo dr. Dalia Kuizinienė. Paroda Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje (S. Daukanto g. 25) veikė iki 2025 m. spalio 31 d. N. Naujokaitės fotografijų parodoje pristatomi trys ciklai, atskleidžiantys autorės santykį su jai svarbiais miestais – Diuseldorfu ir Kaunu. „Last Day“ („Paskutinė diena“) fotografijose užfiksuota paskutinė Kauno zoologijos sodo diena prieš jo rekonstrukciją. Siekdama vizualizuoti su vaikyste susijusią nostalgiją, menininkė pasirinko analoginės fotografijos techniką. Cikle „Schwarz Weiß Grau“ („Juoda, balta, pilka“) dėmesys skiriamas modernistinio Kauno interjero detalėms – architektūros formų ir linijų sąveikai su šviesa ir iš jos kylančiai dinamikai nespaltvotoje paletėje. Abi nuotraukų serijos iki šiol dar nerodytos Lietuvoje. Didelio formato spalvotų fotografijų serija „Grey Zone“ („Pilkoji zona“) aktualizuoja barjerus, migraciją, socialinę atskirtį, šablonus. Objektive – pastaraisiais metais atsiradusios *pilkosios* zonos Diuseldorfo ir Biureno žemėlapyje. Savo projektuose menininkė nagrinėja socialinę tematiką, individo ir jo aplinkos sąveiką, opias visuomenės problemas. Fotografijos ir vaizdo medijos artimos menininkei dėl ryšio su realybe – jos geriausiai atskleidžia N. Naujokaitės darbams būdingą dokumentinį charakterį, vaizduojant žmones ir socialines bei urbanistines erdves.

N. Naujokaitė baigė Vilniaus dailės institutą, Diuseldorfo menų akademiją (*Kunstakademie Düsseldorf*) ir audiovizualiųjų medijų studijas Kelno aukštojoje medijų meno mokykloje. Nuo XX a. 9 dešimtmečio menininkė gyvena ir kuria Vokietijoje.

2025 m. rugsėjo 18 d. VDU Lietuvių išėivijos institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus surengė seminarų ciklo „Nepamirštini vardai“ renginį, skirtą Prancūzijoje XX a. 4 dešimtmetyje gyvenusiems lietuvių visuomenininkams ir diplomatams atminti. Renginio metu pirmą kartą buvo rodomas VDU Lietuvių išėivijos instituto direktoriaus prof. E. Aleksandravičiaus ir videomenininko H. Gulbino dokumentinis filmas „Perkūnas iš giedro dangaus“. Vėliau apskritojo stalo diskusijoje dalyvavo diplomato

Antano Liutkaus sūnus Perkūnas Liutkus, VDU Lietuvių išeivijos instituto mokslininkė, istorikė dr. A. Petraitytė-Briedienė, Prancūzijos lietuvė K. Masiulytė-Paliulienė ir knygų autorius Juozas Brazauskas, pristatęs knygą „Prancūzijos pavilioti“. Diskusijos dalyviai komentavo filmą, prisiminė unikalią vilos „Amerika“ atmosferą, kurioje gyveno ir savo svečius priglaudė Liutkų šeima. Aptarti Prancūzijos lietuvių bendruomenės kartų tarpusavio ryšiai ir jau Prancūzijoje gimusios kartos santykis su Lietuva. „Aš prisimenu Perkūno Liutkaus kalbą Vasario 16-osios proga Paryžiuje – jis ragino mus domėtis tuo metu okupuota Lietuva, ieškoti ryšio su kraštu. Tai buvo naujos idėjos tuometinėje bendruomenėje, bet mums labai svarbios“, – pasakojo K. Masiulytė-Paliulienė. P. Liutkus prisiminė savo mokytojus Algirdą Julijų Greimą, Antaną Mončį ir prelatą J. Petrošį. Specialiai šiam renginiui į Valdo Adamkaus bibliotekos erdves sugrįžo A. Liutkaus fotografijų paroda „Lietuviai Prancūzijos Rivjeroje“, kurioje užfiksuotos lietuvių diplomatų ir kultūrininkų gyvenimo Pietų Prancūzijoje 1941–1953 m. akimirkos. Paroda, pirmą kartą pristatyta 2023 m. lapkritį, vėliau keliavo po Lietuvą, o kaip Lietuvos kultūros sezono Prancūzijoje programos dalis buvo eksponuojama Pajūrio Vilfranše (*Villefranche-sur-Mer*), vėliau – Lietuvos ambasadoje Paryžiuje.

2025 m. rugsėjo 26 d. VDU Lietuvių išeivijos institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus surengė seminarų ciklo „Nepamirštini vardai“ renginį, skirtą išeivijos režisierėi, „Margučio“ radijo laidų bendradarbei Daliai Sruogaitei (1925–2015) atminti. Renginį moderavo dr. D. Dapkutė. Prof. dr. D. Kuizininė skaitė pranešimą „Dalis gyvenimo jungtys: Kaunas – Čikaga – Vilnius“. D. Kuizininė, iliustruodama pasakojimą archyvinėmis nuotraukomis, sudėliojo D. Sruogaitės portretą iš skirtingų jos gyvenimo fragmentų: nuo vaikystės Kaune iki persikėlimo į JAV, nelengvo įsikūrimo, supančių bendraminčių, gyvenimo ir veiklos Čikagoje, sugrįžimo gyventi į Vilnių 2001 m. Nuo 1953 m. dirbusi Čikagos „Margučio“ radijo stoties literatūros valandėlės „Pelkių žiburėlis“ redaktorė, D. Sruogaitė tikino, kad tokią literatūrinę laidą sumanė pastebėjusi, jog žmonės neskaito knygų. Norėjo atverti lietuvių literatūrą, tiesiog pasakoti apie ją, sudominti klausytojus, o ne vertinti. Prof. dr. Reda Pabarčienė, perskaičiusi pranešimą „Dalia – atsimenanti su meile“, prisiminė jų bendravimą. D. Sruogaitę sutikusi jau brandesniame amžiuje, išskyrė jos išmintį, dvasinę brandą, rūpestį kitais. Visą gyvenimą jai buvo svarbus šeimos bendravimas tėčio Balio Sruogos likimo kontekste, jo atminimo išsaugojimas. Prof. Violeta Keler-tienė atsiuntė savo prisiminimus apie D. Sruogaitę, kuriuose šiltai nušviestas jų susipažinimas Čikagoje, išeivijos kultūrininkams susitikus planuoti išvyką į Lietuvą 1983 m., ir užsimezgusi draugystė, vėliau išlikusi visą gyvenimą. Renginio moderatorė D. Dapkutė prisiminė D. Sruogaitės laiškus, kuriuose akcentuotas nuoširdus rūpestis dėl jos nuomone, reikšmingų žmonių atminimo įamžinimo. Leonas Narbutis pridūrė esantis dėkingas D. Sruogaitei už pakvietimą prisidėti prie „Pelkių žiburėlio“ literatūros valandėlės 1959 m. ir papasakojo apie savo darbą „Margučio“ radijuje.

2025 m. spalio 1 d. VDU Lietuvių išeivijos institutas, Draugijos pasaulio lietuviams pažinti Kauno skyrius ir VDU Pasaulio lietuvių universitetas surengė dokumentinio filmo „Bažnyčia mano širdyje“, kuriame pasakojama apie Lietuvių tautinės katalikų bažnyčios (LTKB) Skrantone (JAV) istoriją, peržiūrą. Renginys vyko Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje. Šis filmas yra VDU Lietuvių išeivijos instituto 2012–2013 m.

vykdyto Lietuvos mokslo tarybos projekto „Lietuvių tautinė katalikų bažnyčia: etnoreliginis tapatumas išėivijoje“ dalis. 2012 m. vasarą instituto darbuotojams užmezgus ryšius su vienintele dar veikusia LTKB Dievo Apvaizdos parapija Skrantone (*Scranton*, Pensilvanijoje) ir jos kunigu Walteriu Placeku bei subūrus grupę tyrėjų (Ilona Strumickienė, Artūras Grickevičius, Daiva Dapkutė, Giedrė Milerytė-Japertienė, Ingrida Celešiūtė, Arūnas Antanaitis, Kristina Vaitkevičienė), nutarta imtis išsamaus šios religinės bendruomenės istorijos tyrimo. Filme užfiksuoti unikalūs kadrai apie vienintelę dar veikusią LTKB Dievo Apvaizdos parapiją iš 2013 m. ekspedicijos į Skrantoną. Filmą pristatė filmo vaizdo montažo autorius A. Antanaitis.

2025 m. spalio 2 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko vakaras, skirtas prof. Romui Vaštokui atminti. Vakaras pradėtas filmo „Štai ir mes“ peržiūra (2007, režisierius, operatorius – Romas Vaštokas, montažas – Onos Volungevičiūtės). Po peržiūros dalytasi prisiminimais ir refleksijomis apie profesoriaus R. Vaštoko intelektualinį palikimą bei indėlį į antropologijos ištakas Lietuvoje. Renginį organizavo VDU Socialinės antropologijos centras ir VDU Pasaulio lietuvių universitetas.

2025 m. spalio 14 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko knygos „Litauen I / Lietuva I“ pristatymas. Knygoje Ebbe’ė Flatau (gim. 1938 m. Kaune) dalijasi prisiminimais apie savo tėvo pastangas Lietuvoje įkurti ūkį ir kitais gyvenimo Lietuvoje tarpukariu epizodais. Dvikalbė knyga atskleidžia vienos šeimos patirtis ir praturtina mūsų žinias apie bendrą tarpkultūrinę Lietuvos ir Danijos atmintį. E. Flatau ryšiai su Lietuva nenutrūko. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis buvo pirmasis danų kalbos dėstytojas Vilniaus universiteto Skandinavistikos katedroje. Renginyje dalyvavo knygos autorius E. Flatau, vertėja Loreta Vaicekauskienė, Lietuvos ir Danijos ryšių entuziastas, knygoje pateiktų lietuviškų komentarų vertėjas Dixie’is Simonsenas ir gidas Jonas Oškiniš. Diskusiją moderavo Saulius Pivoras. Renginį organizavo Danijos karališkoji ambasada Lietuvoje ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus. Renginys vyko kaip Danijos pirmininkavimo ES proceso dalis.

2025 m. spalio 15 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko prof. Karelo B. Müllerio paskaita-diskusija „Vidurio Europa ir jos duobėtas kelias parlamentinės demokratijos link. Čekijos Respublikos atvejis“. K. B. Mülleris – Čekijos politikos mokslų profesorius, dėsto politikos mokslų institute CEVRO Prahoje. Pagrindinės jo mokslinių tyrimų sritys – pilietinė visuomenė, demokratija, politinė kultūra ir tapatybė, viešoji erdvė ir europietiškumas. Svečią iš Čekijos kalbino VDU prof. E. Aleksandravičius. Paskaita-diskusija vyko anglų kalba. Renginį organizavo Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus, Vytauto Didžiojo universitetas ir Čekijos Respublikos ambasada.

2025 m. spalio 17 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje įvyko knygos „Pabėgę nuo Stalino“ („*Flugten fra Stalin*“) pristatymas ir susitikimas su autoriais Brianu Traantoftu Rasmussenu ir Thomasu Græsbøllu Svaneborgu. Knyga paremta vietos, nacionaliniais ir tarptautiniais archyviniais tyrimais, daugiau nei 25 pabėgėlių ir jų palikuonių interviu ir prisiminimais, taip pat kai kurių šioje šalyje sutiktų danų laiškais ir dienoraščiais. Tai – iki šiol nepapasakota istorija apie Baltijos šalių pabėgėlių likimą – ar jiems leista pasilikti Danijoje, ar jie bėgo toliau į pasaulį, bijodami būti išsiųsti atgal pas Staliną. Pristatyme dalyvavo knygos autoriai, sociologė dr. Daiva Kuzmickaitė, moderavo dr. Dalia

Cidzikaitė. Renginio dalyviai galėjo susitikti su specialiai į Lietuvą atvykusiu, šio istorijos gyvuoju liudytoju Algirdu Tamašausku.

B. T. Rasmussenas (gim. 1989) yra istorikas, „Kristeligt Dagblad“ apžvalgininkas, Kopenhagos universitete dirba programų redaktoriumi ir koncepcijų kūrėju. T. G. Svaneborgas (gim. 1966) – rašytojas, žurnalistas, šiuo metu dirbantis žurnale „Børsen“, knygų „Andre folks penge“ ir „Det store skatterrobi“ bendraautoris. Renginį organizavo Danijos karališkoji ambasada Lietuvoje, Danijos kultūros institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus. Renginys vyko kaip Danijos pirmininkavimo ES proceso dalis.

2025 m. spalio 22 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko filmo „Toks kaimas Amerikoje“ pristatymas ir susitikimas su režisierė R. Rakauskaite. Dokumentiniame filme pasakojama apie JAV, Mičigano valstijoje 70 metų veikiančią lietuvišką, katalikišką jaunimo stovyklą „Dainava“. Filmą premjera įvyko 2025 m. pavasarį Lietuviškų dokumentinių filmų festivalyje Čikagoje, o rudenį filmą jau buvo galima pamatyti ir Lietuvoje. Filmą režisierė R. Rakauskaitė – daugiau nei 20 metų patirtį turinti kino kūrėja, rašanti scenarijus, aktyviai dirbanti kino industrijoje, tačiau labiausiai žinoma kaip dokumentinių filmų autorė. Viena iš tematinių režisierės kryptų – išeivijos lietuvių istorijos. Valdo Adamkaus bibliotekoje rodytas jos dokumentinis filmas „Kelionės namo“ (2018), sėkmės sulaukė dokumentika „Sugrįžę iš Niujorko“ (2023). Filmą „Toks kaimas Amerikoje“ įgarsintas lietuvių kalba, subtitruotas angliškai. Pristatymą organizavo VDU Pasaulio lietuvių universitetas, Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus ir VDU Lietuvių išeivijos institutas.

2025 m. spalio 30 d. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje vyko diskusija „Lietuviška vaikystė Pietų Amerikoje“. VDU Pasaulio lietuvių universitetas kartu su VDU Lietuvių išeivijos institutu ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejumi pakvietė į baigiamąjį ciklo „Spalis – lietuvių diasporos mėnuo“ renginį. Tai buvo susitikimas su lietuviais iš įvairių Pietų Amerikos šalių ir Pasaulio lietuvių universiteto žurnalo 2 numerio sutiktuves. Prisiminimais apie lietuvišką vaikystę Pietų Amerikoje dalijosi Alejandro’as Avalosas Liesinskas ir Aguanata Baronas iš Venesuelos, Aleksas Kulvietis iš Kolumbijos, Daina Juana Gariboldi iš Argentinos, Andre’ė Zizas ir Camila Bolano Amorim iš Brazilijos, Rimas Leonavičius iš Urugvajaus. Pokalbį moderavo VDU Lietuvių išeivijos instituto mokslininkas, istorikas dr. Giedrius Janauskas. Renginyje bendrauta lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis.

Kitose įstaigose

2025 m. gegužės 15 d. jau dešimtus metus į Lietuvos nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką rinkosi diasporos tyrėjai. Kasmet pavasarį organizuojamame tarpdalykiniame seminare dalyvavo VDU Lietuvių išeivijos instituto, Vilniaus universiteto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Lietuvos istorijos instituto ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos tyrėjai. Dalis seminaro dalyvių sugrįžta kasmet arba kone kasmet. Ne mažiau džiugu, kad buvo pranešėjų, kurie savo tyrimus seminare pristatė pirmą kartą. Dešimtas tarpdalykinis seminaras pasižymėjo temų įvairove. Tyrėjai pristatė mažiau

pažintas, tačiau svarų kultūrinį, politinį, diplomatinį indėlį istorijoje palikusias asmenybes, aptarė diasporos tyrimų lauko tendencijas ir tyrimų sritis, liekančias paraštėse, tarpdalykinius iššūkius diasporos tyrimuose. Analizuotas išeivijos jaunimo uždavinių formulavimas ir ateities Lietuvos vizijų kūrimas DP stovyklų spaudoje, aptarta neretai tyrimų paraštėse liekančių mažųjų šaltinių nauda ir išskirtinumas, Lietuvos gyventojų korespondencijos su Vakarais antrosios sovietų okupacijos laikotarpiu ypatumai. Dėmesio skirta literatūros ir kalbos temoms. Renginį organizavo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų departamento Lituanistikos skyrius.

2025 m. birželio 3–6 d. Vilniuje vyko III pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimas, kuriame dalyvavo beveik 30 rašytojų iš Airijos, Australijos, Baltarusijos, Belgijos, Ispanijos (Tenerifės), Italijos, JAV, Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Liuksemburgo, Meksikos, Nyderlandų, Norvegijos, Prancūzijos ir Vokietijos. Renginio organizatoriai – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Pasaulio lietuvių bendruomenė ir Lietuvos rašytojų sąjunga.

2025 m. birželio 5 d., Tarptautinę aplinkos apsaugos dieną, VDU Botanikos sode Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus ir Danos Gedvilienės fondo gamtosaugos premija išskilmingai įteikta gamtininkui Selemonui Paltanavičiui. „Tirdamas gamtą, ją gindamas, saugodamas, apie ją pasakodamas visiems, siekiau ir siekiu vieno tikslo: mes turime išmokti gyventi taip, kad vieni kitiems – mes gamtai, o gamta – mums nejaustume nuoskaudų, suprastume ir mokėtume gyventi santarvėje“, – teigė S. Paltanavičius. Premija gamtininkui skirta už šviečiamąją veiklą ir ilgametės pastangas ugdyti atsakingą ir gamtą mylintį žmogų. Ceremonijos metu laureatui įteikta 5 tūkst. eurų ir skulptoriaus Kęstučio Dovydaičio skulptūra. Sveikinimo žodį taręs VDU rektorius prof. Juozas Augutis atkreipė dėmesį, kad aplinkosauga yra išskirtinė sritis, kurioje nuveikti darbai daro didelę įtaką visos žmonijos ateičiai. Premijos įteikimo ceremonijoje taip pat dalyvavo ir laureatą pasveikino Europos Parlamento narys Virginijus Sinkevičius ir aplinkos ministras Povilas Poderskis. Dėkodamas susirinkusiems ceremonijos dalyviams, S. Paltanavičius prisiminė Lietuvos nepriklausomybės pradžią, kai kartu su kolegomis Lietuvos aplinkosaugos įstatymų bazę turėjo sukurti iš pagrindų. „Kūrėme, ginčijomės, darėme klaidas – juk viskas vyko pirmą kartą. Darbas buvo labai sunkus, bet mielas. Matėme didelę perspektyvą ir žinojome, kad tai darome dėl mūsų, Lietuvos, gamtos. Pamenu, kolegos stebėdavosi, kaip, dirbdamas biurokratinį darbą, kartu suspėdavau dar ir vaikams rašyti knygas. Atsakydavau, jog grįžęs iš darbo tiesiog „persijungdavau“, nes man buvo svarbu apie gamtą ir jos išsaugojimą papasakoti vaikams jų suprantama kalba. O vaikams rašau todėl, jog iš vaikų išauga žmonės. Tai – pati geriausia mūsų investicija“, – kalbėjo S. Paltanavičius. Gamtininkas taip pat pabrėžė neišsivaizduojantis savo gyvenimo be gamtos. „Svarbu dirbti tai, kas smagu ir kad tai „pakrautų“ tave iš vidaus. Daugiau nei 40 metų pradirbęs valstybės tarnyboje, dabar savo laisvą laiką noriu skirti darbui su jaunimu ir toliau rašyti knygas. Esu įsitikinęs, kad nereikia versti kalnų. Gerbūvį kiekvienas galime kurti ir po mažytį trupinėlį“, – teigė 2025 m. Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus ir Danos Gedvilienės fondo gamtosaugos premijos laureatas. S. Paltanavičius yra gamtininkas, prozininkas, fotografas, aplinkosaugininkas, radijo laidų vedėjas, VDU dėstytojas, yra parašęs daugiau nei 100 knygų, parengęs per 5 000 publikacijų ir 1 000 radijo laidų, prisidėjęs prie daugiau nei

200 televizijos laidų rengimo. 2015-aisiais jis apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu, 2016 m. – Švietimo ir mokslo ministerijos Vaikų literatūros premija, o 2020 m. – Prano Mašiotų premija. Dvi jo knygos yra išrinktos geriausiomis metų knygomis vaikams. S. Paltanavičius taip pat įvertintas už ilgametį darbą LR aplinkos ministerijoje ir Žuvinto rezervate, įgyvendintus gamtos saugos projektus.

2025 m. liepos 6 d. Istorinėje Lietuvos Respublikos Prezidentūroje Kaune paminėtos LR Prezidento Aleksandro Stulginskio (1885–1969) 140-osios gimimo metinės ir atidaryta jam skirta paroda „Aleksandras Stulginskis: ir garbingai, ir Lietuvai naudingai“. Parodos atidarymo svečius nuotoliu iš JAV pasveikino vienintelė Prezidento dukra, neseniai savo 104-ąjį gimtadienį atšventusi Aldona Stulginskaitė-Juozevičienė, o į Kauną atvyko visi trys Prezidento anūakai bei didelis būrys – daugiau kaip 20 proanūkių ir proproanūkių iš įvairių JAV kampelių – Čikagos, Niujorko, Kalifornijos, Floridos ir kitur.

2025 m. liepos 21 d. Lietuvos nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką aplankė VDU Švietimo akademijos organizuojamų lituanistinių studijų dalyviai – užsienio lituanistinių mokyklų mokytojai. Šie specialistai daug laiko ir atidos skiria lietuviško žodžio, kultūros ir istorijos puoselėjimui svečiose šalyse. Nacionalinė biblioteka, kaip ir kasmet, pakvietė mokytojus dalyvauti Nacionalinės bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų departamento tyrėjų paskaitose, taip pat susipažinti su bibliotekos fonduose saugomu XV–XX a. dokumentiniu paveldu. Šį kartą dauguma Nacionalinės bibliotekos surengtoje programoje dalyvavusių mokytojų atvyko iš Jungtinių Amerikos Valstijų.

2025 m. liepos 29 d. Lietuvos centrinę valstybės archyvą aplankė JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Edita Buzėnienė ir LR Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė kartu su patarėja bei praktikante. Vizito metu viešnios susipažino su archyvo veikla, ypatingą dėmesį skyrė išėivijos dokumentų saugojimui ir tvarkymui. Archyvo pavaduotoja Sigita Baranauskienė kartu su specialistais viešnioms papasakojo apie rašytinių dokumentų, garso įrašų, kino juostų ir fotodokumentų kelią archyve – nuo dokumentų priėmimo, aprašų kūrimo, viešinimo iki šifravimo bei saugojimo tam pritaikytose saugyklose. Archyvo specialistai pristatė dokumentų restauravimo, skaitmeninimo bei kitus archyve atliekamus darbus. Susitikimo metu aptartas išėivijos istorinės atminties klausimas, jo svarba Lietuvai. Šis vizitas buvo proga ne tik pristatyti archyvo veiklą, bet ir sustiprinti ryšį tarp Lietuvos ir JAV lietuvių bendruomenės.

2025 m. rugsėjo 5–7 d. Česlovo Milošo gimtinėje Šetenuose vyko kasmetinis „Santaros-Šviesos“ studijų savaitgalis. Šių metų programoje buvo galima pamatyti ir dar niekur nerodytą vaizdo įrašą iš JAV lietuvių Arvydo Roneckio archyvų: 1992 m. „Santaros-Šviesos“ suvažiavime vykusią Vytauto Kavolio paskaitą apie liberalizmą, žurnalo „Krantai“ redaktoriaus Vaidoto Daunio pokalbį su Aleksandru Štormu apie politiką, meną ir literatūrą 1989 m. VI pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume ir pasiklausyti Č. Milošo minčių apie santykį su Lietuva, Europos traumines patirtis ir buvusią migraciją. Archyvinę medžiagą komentavo VDU istorikai prof. E. Aleksandravičius ir dr. Egidijus Balandis.

2025 m. rugsėjo 30 d. Liūto Mockūno gimimo dienos proga Liūto ir Françoise Mockūnų memorialiniame bute Vilniuje vyko seminarų ciklo „Nepamirštini vardai“ renginys, skirtas L. Mockūnui atminti. Renginio metu pristatyta iki šiol viešai nerodyto L. Mockūno

interview iš A. Reneckio vaizdo įrašų archyvo peržiūra. Interview nufilmuotas 2003 m. Mockūnų namuose Čikagoje, minint „Santaros-Šviesos“ organizacijos penkiasdešimtmetį. Jo metu L. Mockūnas kalbėjo apie „Santaros-Šviesos“ veiklą ir jos ypatumus, organizacijos santykį su Lietuva bei laikotarpį, kai jos narys V. Adamkus tapo Lietuvos Prezidentu. Vaizdo įrašą komentavo ir L. Mockūno asmenybę prisiminė VDU Lietuvių išėivijos instituto mokslininkė, istorikė dr. D. Dapkutė. Interview peržiūra buvo projekto, kurį įgyvendina Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka-muziejus, VDU Lietuvių išėivijos institutas, vaizdo operatorius A. Reneckis ir VDU Pasaulio lietuvių universitetas, dalis. Įgyvendinant projektą skaitmeninama ir viešinama A. Reneckio archyvinė medžiaga, kurioje užfiksuoti lietuvių išėivijos intelektualai. Projektą „Didieji lietuvių išėivijos „tiltininkai“. A. Reneckio vaizdo įrašų skaitmeninimas ir sklaida“ finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Lietuvių fondas.

Kroniką parengė Rūta PŪRAITĖ

Šaltiniai

<https://adamkuslibrary.lt/>

<https://iseivijosinstitutas.lt/>

<https://www.vdu.lt/>

<https://www.draugas.org/>

<https://www.lrt.lt/>

<https://pasauliolietuviai.lt/>

<https://plb.lt/>

<https://www.lrp.lt/lt>

<https://lrs.lt/>

<https://lrv.lt/>

<https://www.urm.lt/>

<https://www.lnb.lt/>

<https://archyvai.lrv.lt/lt/>